

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară
de educație, cultură profesională și afirmare națională a
Asociației Învățătorilor Secția Sălaj.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ANUL XVI. — Nr. 3—4—5.

ZĂLAU — MARTIE—APRILIE—MAI 1939

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație, cultură profesională și
afirmare națională a Asociației Învățătorilor din Sălaj.

Redactor: Comitetul Central al Asociației Învățătorilor
Secția Sălaj.

Redactor Responsabil: Macedon Olariu.

Administrator: Petre Popescu.

Redacția și administrația Revizoratului Școlar: ZĂLAU.

Abonamentul 100 Lei pe an pentru învățători;
260 Lei pentru școli și instituțiuni

Transcrisă la Trib. Sălaj S. II. la Nr. 9 Reg. firm. înreg. sub Nr. 9282
din 22* Mai 1939.

C U P R I N S U L N-rului 3—4—5, Anul XVI.

<i>Ioan Cleja:</i> Același drum spre același ideal	—
<i>Stanciu Stoian:</i> Clasa (așa cum vreau s'o văd)	73
<i>Iosif I. Gabrea:</i> Școala și străjeria în pregătirea tineretului	79
<i>P. C. Buzescu:</i> Învățământ individualist și individualizarea învățământului	97
<i>Ionel V. Diaconu:</i> Importanța jocului în perioada școlară	100
<i>Ștefan C. Coman:</i> Învățătorul folklorist	103
<i>Gh. Hobjilă:</i> Pagina folklorului	107
<i>Pagina Asociației</i>	110
<i>Pagina informațiilor Asociației</i>	125

CĂRȚI-REVISTE:

Nichifor Crainic: Ortodoxie și etnocrație. — *Victor Papilian:* Vecinul. — *L. Bologa:* Pedagogul Dr. Petru Span. — *Octavian Goga:* Gheorghhe Coșbuc.

CRONICĂ:

Dela Asociația Generală a Învățătorilor. — *Rezultatele Audienței dlui T. Iacobescu la D. Prim-Ministru Armand Călinescu.* — *Congresul dela Sibiu.* — *Candidaturile reprezentanților asociației generale a învățătorilor pentru alegerile dela Senat.* — *Învățătorimea sprijină acțiunea de înzestrare a c. matei.* — *100 ani dela moartea Regelui Carol I.* — *Un an dela moartea Octavian Goga.* — *Amânarea examenelor de definitivat și înaintare* I. II. — *Noul președinte al Consiliului permanent.* — *Cu începere dea. 15 Mai.*

Buletinul Revizoratului Școlar 133

Același drum spre același ideal

de: ION CLEJA

Cu numărul de față revista „Școala Noastră” trece în proprietatea Secției Sălaj a Asociației noastre profesionale.

Pe lângă vechea noastră dorință de a ne avea revista s'a ajuns la aceasta și'n urma îndrumării autorității școlare de a-și avea fiecare asociație județeană revista proprie.

Un profesional în plus deci în organizația noastră județeană. Dintre cele două alternative de a scoate o revistă nouă sau a prelua pe aceasta, s'a rămas la cea din urmă bazați pe realitatea incontestabilă, că revista „Școala Noastră” își are trecutul său cu ogorul bătătorit timp de 15 ani de muncă vigilentă rodnică ca contribuție cultural-național socială, atât în educație și cultură profesională, cât și ca afirmare național-patriotică la această graniță de vest a țării.

Dacă, în trecut, coeziunea noastră dăscălească a vibrat prin această revistă, apoi în viitor sufletul nostru colectiv va trebui să se manifeste, prin ea, și mai puternic devenind tribuna de: afirmare publică al tuturor, apărare a drepturilor noastre sfinte, organ statutar de îndrumare profesională și tovarășul înțelept nedespărțit în munca noastră apostolică.

Caracterul ei, poate, mai nuanțat și mai apropiat de organizația noastră de tagmă, nu va putea s'o scoată din drumul vieții ei de 15 ani, nici s'o abată din nivoul ei apogeotic ce și-a eluptat între celelalte reviste de aceeaș nuanță — recunoscut și confirmat

de către cei mai vestiți mânăuitori ai condeifului dintre cari mulți au cinstit-o cu colaborarea lor.

Apreciind titanica ei muncă depusă în desbateră vitalelor probleme de către valoroșii ei colaboratori, conducerea ei se va nizuî să mărească, tot mai mult, grupul colaboratorilor săi în care locul de frunte se rezervă pentru vechii colaboratori, menținând, în acelaș timp, locul de cinste pentru noii colaboratori.

În cadrul revistei oricine se situează la locul său de frunte prin munca depusă și interesul manifestat față de ea — după ce va fi cântărit și răsplătit fiecare — știindu-se că contribuind, câtuși de puțin, la arta gazetăriei înseamnă o ideală preocupare în ce noi învățătorii trebuie să ne eluptăm rolul cuvenit.

Atunci când preluăm această revistă datorăm cinste și recunoștință tuturor aceloră cari au menținut și condus această revistă până acuma, cum și tuturor colaboratorilor ei, pe colaborarea prețioasă a căroră revista contează și'n viitor, enumerându-i printre pivoții ei. Le mai datorăm și cu asigurarea că vom menține revista pe aceiaș cale întru afirmarea aceluiași ideal.

Comandamentele vremii, interesele naționale și spiritul de coeziune și disciplină profesională de tagmă ne cere ca să îmbrățișăm și'n viitor cu aceaș căldură și acelaș spirit de jertfă revista față de care să ne dovedim vrednici și care prin „școală” și activitatea ei să devină într'adevăr a „noastră” făcând din ea organul nostru de strajă grupându-ne cu toții într'un tot unitar, prin ea, în jurul rostului și menirei ce ni-o impune în ceasul de față noua epocă a Renașterii Naționale a Marelui nostru Rege Carol al II-lea cu lozincile :

„CREDINȚĂ și MUNCĂ pentru ȚARĂ și REGE”

„REGELE și NAȚIUNEA, MUNCĂ și CREDINȚĂ”.

S Ă N Ă T A T E I

Ioan Cleja.

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație, cultură profesională și afirmare națională

C L A S A (AȘA CUM VREAU S'O VĂD)

de: STANCIU STOIAN

M'am dus într'o zi să vizitez o școală, așezată într'o comună mare și frumoasă, aproape un orașel. Deși era vreme de toamnă, sau poate tocmai de aceea, locuințele satului îmi apăreau curate, cochete chiar, în stilul lor țărănesc, cu brâuri și pervaze în culori fragede și vii, aplicate pe fondul albului imaculat al varului. La geamuri, de după perdelele albe sau colorate, se uitau vesele spre trecători florile din ghivece de pământ ars. Iar, în dosul lor ghiceam vieață de intimitate caldă, — vieață de preocupări de artă primitivă, cu ștergere și covoare țesute cu îngrijire; ici colo cu încercări de a evada din arta sătească, pentru accepta ceva din născocirile orașului.

Din pragul unei astfel de case se desprinde un copil cu trăistioară așezată după gât. Un școlar prin urmare. Poartă haine de dimie, căciula sănătoasă și ghetuțe legate cu fâșii subțiri de curea.

— Departe-i școala, băiețș?

— Nu, Domnule, uite colo, dela răspântie ceva mai înainte, pe stânga.

Intr'o clipă suntem acolo. Cunoșteam locașul culturii și după inscripția așezată pe o tablă mare de fier, dar și după aspectul ei impozant, ca și după stilul particular oricărei școli, impus de necesitatea de a avea săli mari de clasă.

Eram dispus, vesel chiar, și de aceea am și căutat să intru mai curând în clasă, pentru a duce și între copii voia bună de care mă simțeam cuprins.

Aicea însă, cruntă deziluzie! În satul acesta cu oameni gospodari și case curate și frumoase, în satul care dăruise o mândrețe de școală, sălile de clasă n'aveau nimic atrăgător.

Nu erau murdare și nici lipsite de mobilier nu erau, dar erau reci, fără vieță. Pereții curați, nu purtau pe ei nicio podoabă care să-ți rețină ochiul și să te dispună. Câteva hărți, în stare rea și unul sau două tablouri didactice. (Doamne, ce sinistru!) Din toată lipsa de preocupare gospodărească se degaja impresia de cazarmă, din care numai mirosul de iuft lipsea. Și m'am gândit atunci la copilul care-și părăsise locuința părinților lui, în care ochii îi fuseseră mângăiați de ștergere și covoare, de vase de pământ colorate și de alte nimicuri frumoase, făcute să mai facă pe om să uite cât îi de aspră vieața și cât îi de lipsă de rost, dacă în ea nu poate pătrunde și o rază de frumos. Ce putea deprinde copilul dela școală în această privință? Și cum s'ar simți el bine acolo!

Am văzut însă, se înțelege și școli cu clase care mi-au plăcut. Învățătorilor cari mi-au dat ocazia să le văd le-am mulțumit și pentru serviciul pe care-l fac învățământului, — dar am făcut-o cu toată inima par'că și pentru bucuria pe care mi-au procurat-o mie personal. Într'o clasă curată, aranjată cu gust și căreia i-se dă și un aspect mai familiar, se simte și învățătorul (și oricine!) ca la el acasă. Acolo copiii pierd din timiditatea lor naturală, iar dascălul devine și el părinte apropiat sufletește de ei. Când totul în jurul tău e pace și intimitate, cum ai putea tu singur să stai la distanță.

Din contră, într'o sală cu aspect de cazarmă, totul devine aspru, milităresc și rece. Copiii devin și sunt numai școlari — școlari fricoși cu cartea pe buze și cu sufletul nicăeri. Învățătorul nu mai e nici el un părinte, ci doar «Domnul», un domn cu sprâncenele veșnic încruntate. Simt și el că altfel nu-i stă bine în cadrul în care se află. Dintr'o astfel de clasă nuiaua nu lipsește niciodată. Este la locul ei — la locul de cinste. Nu nuiaua cu care se arată la hartă, cum a încercat cineva să zică, nici aceea cu care s'ar bate tactul la muzică, ci aceea cu care se bate altceva.

Am văzut ceva mai de mult și la distanță mică de timp, trei școli, pe care ași vrea să le mai văd nu chemat de datorie. Sălile de clasă sunt aci curate, pe pereți tablouri potrivite fiecărei clase, la ferestre flori îngrijite de copii. La una din ele am văzut și perdele care «îmbrăcau» și mai plăcut încăperea și-i împrumută ceva din aerul de acasă.

Am mai văzut după aceea și alte școli care mi-au făcut

o impresie frumoasă. Am găsit de pildă nu numai la ferestre flori, dar și în clasă, în vase mari, plante ornamentale, flori aranjate în cutii îmbrăcate în hârtie colorată sau numai grâu cultivat și preschimbat mereu, pentru a avea mereu în sală verdele înviorător și vesel.

Iar la o școală dintr'un județ de munte am văzut ceva mai mult. Pereții claselor erau împodobiți aci numai cu lucrări personale de ale elevilor: deseme colorate viu după natură, dar mai ales din imaginație, împletitură de hârtie colorată, imagini colorate decupate și aplicate pe culori complimentare cu multă pricepere și măiestrie. Aproape că nu era elev care să nu-și aibă ceva pe pereții clasei (expoziție permanentă, de unde se ia și se pune la loc altceva nou, urmărindu-se într'o nobilă emulație frumosul și numai frumosul).

La o școală, cam tot de prin partea locului, am avut o discuție interesantă cu un învățător tânăr. Școala lui nu lăsa mai nimic de dorit sub raportul curățeniei. Pe lângă aceasta nici pereții nu erau chiar goi. Pe pereți erau însă numai tablouri didactice, tablouri istorice și mai ales, tablouri intuitive. Avea și câteva hărți.

Se naște acum întrebarea: bine e, sau nu e bine ca să împodobim clasa cu materialul didactic de care dispunem?

Chestiunea s'a mai pus și altădată. Dar ea nu s'a rezolvat și merită să fie readusă în discuție.

Mai întâi trebuie observat, în această privință că materialul acesta (tablourile istorice și intuitive) costă de multe ori colosal.

A-l pune anual pe pereți, înseamnă a-l distruge în câțiva ani. Să nu se uite că el a secătuit Casa Școalelor de fonduri. Negreșit că, decât pereții goi, mai bine și un tablou din acesta. Mai ales când s'au ales câteva dintre ele, s'au înrămat frumos și li s'a pus geam.

Dar, împotriva etalării acestor tablouri pe pereți, fără rame, la întâmplare pledează un motiv pedagogic. A aduce în clasă tot materialul intuitiv și a-l expune în permanență sub ochii copiilor, înseamnă a le toci orice interes pentru el. Nu este adevărat că familizarea elevilor cu el le-ar aduce vreun folos pentru completarea treptată a observațiilor. În contact cu lucrurile concrete, procesul psihologic nu este acela de căutare a amănuntelor decât în rari momente — acelea

de lipsă de ocupație sau, în cazuri fericite, dar foarte rari, de contemplație estetică. Incolo, intelectualizește, procesul normal este cel dela concret la abstract. Ori, dacă tabloul stă pe pereți e lăsat intuiției fugare și incomplete (neîndrumate deasemenea) și abstracția va suferi de aceleași lipsuri.

O intuiție nesistematică echivalează cu o pierdere curată de vreme. Căci interesul nu este ca elevul să îngrămădească fără nicio ordine cunoștințele în capul lui ci să ridice pe baza materialului intuitiv la noțiuni cuprinzătoare, folositoare inteligenței.

Pedagogul american John Dewey, care mai mult ca oricând a propovăduit apropierea învățământului de viață, se pronunță și el categoric în această privință. El se ridică împotriva acelor care din zel pentru aplicarea principiului intuiției în școală, mărginesc învățământul despre lucruri la un interes exagerat pentru detalii concrete, fără nicio preocupare mai deosebită de ridicare deasupra acestor detalii. Un astfel de învățământ devine miop, căci căutând amănuntul, pierde din vedere ansamblul, care ne dă întotdeauna libertatea de gândire.

Intuiția sistematică tot acolo duce. Mai ales pentru copil, care cu greu se poate concentra singur, dacă nu i se organizează lucrul. În orele de repaus, când privirile lui vagabondează pe tablourile de pe pereți, el nu se interesează niciodată de întreg. În cel mai bun caz generalizarea, dacă se va face, se va face pe baza notelor neesențiale științificește — deci falsă.

Prin urmare motiv științific pentru etalarea tablourilor intuitive nu există. Poate fi un motiv estetic. Dar acestei nevoi am văzut că putem răspunde altfel.

Nu se întâmplă același lucru cu hărțile. Hărțile nu-s ceva din viața concretă. Ele sunt mai mult un schelet al realității și un simbol. Iar simbolurile au această calitate: ele predispun la căutarea imaginilor concrete, adeseori la visare și la călătorii imaginare. În fața unei hărți pe care te-ai deprins s'o citești te simți ca în fața unei întrebări care te obsedează sau în fața unei uși a cărei cheie o ții în buzunar. Ca orice simbol, harta condensează oarecum în ea realitate și spiritul în fața ei este mereu tentat să reverse asupra ei din imaginație, viața pe care o sugerează. Și cu cât elevul va avea lectură mai

bogată în legătură cu harta respectivă (cu ținutul pe care ea îl reprezintă) cu atât va avea posibilități mai multe de a da viață hărții, de a împrumuta carne și sânge unui schelet.

Cu alte cuvinte, dacă expunerea tablourilor intuitive pe pereți nu face un rău serviciu pedagogic, expunerea hărților aproape în permanență, este o necesitate. Am făcut negreșit o rezervă: putem să alegem din tablourile intuitive câteva, pe care să le înrămăm frumos și pe care să le întrebuițăm ca tablouri pentru împodobit. La acestea însă vom renunța să facem apel când avem de făcut o lecțiune, sau vom face de prea mare nevoie, fiind totodată siguri că am obținut un efect mai mic decât în cazul când am fi prezentat ceva nou.

Dar mult mai bine e să facem în totdeauna rost de câteva tablouri pur împodobitoare. Restul clasei se poate aranja frumos cu ghivece de flori, cu flori ornamentale și mai ales, cu lucrările personale ale elevilor, încadrate în hârtie colorată. Acestea îndeosebi, dau clasei un aspect de atelier al muncii școlărești, un aspect estetic, de o estetică mai primitivă, e drept dar cu atât mai de preț pentru cadrul în care ne aflăm. Intr'o astfel de clasă elevii se simt legați de munca pe care și o văd bună la ceva, de opera pe care și-o simt valorificată de cei mai în vârstă.

Pentru aceasta este nevoie însă ca învățătorii să se obișnuiască și cu harta copiilor. Aceasta este profund deosebită de aceea a adulților, nu numai pentru că aceștia sunt mai îndemânateci, dar și pentru că sufletul lor e altul. Copiii nu văd la fel ca adulții. Lumea lor nu este lumea reală pe care experiența o arată omului matur. Este din contră o lume ideală și primitivă. În desemn, în cel simplu ca și în cel colorat, copilul găsește un bun mijloc de exprimare, care nu se împiedică de reguli și perspective. De aceea pune el pe aceeași parte a capului doi ochi, umerii amândoi în față și picioarele în mers. El exprimă ce știe nu ce vede. Dar tot în desemn copilul pune și ceva din sensibilitatea lui artistică. O sensibilitate cu totul deosebită de a noastră. Ne putem convinge de acest lucru privind mai cu atenție desemnurile lor sau ascultând mărturisirile și observațiile aceloră dintre copii care au ajuns pictori mari.

Pictorul Tonitza, de pildă, a publicat, nu de multă vre-

me o serie de foiletoane în care arată magistral care este caracterul artei copilărești.

Desemnurile copiilor nu sunt, e drept, întotdeauna conforme cu realitatea, așa cum o vedem noi, n'au mai ales perspectiva. Dar se uită un lucru: copiii nu pot pune în desemnurile lor ceea ce n'au ei în suflet. Ceea ce au, însă, pun. Pun acel mod naiv de a vedea lumea și pe om, acea desconsiderare a spațiului real, care ne face să gândim fără voie la lumea basmelor unde se poate călători cu iuțeala gândului de pe un tărâm pe altul, unde nu există orizont despărțitor între realitate și vis. Privind așa desemnurile copiilor vom surprinde în fiecare o sensibilitate nouă și deaceia o artă nouă. Artă copilărească exprimă modul naiv cum copilul a intuit viața, cum el s'a lăsat înfiorat de misterele ei.

Dacă învățătorul va ști să-și formeze un fel de a vedea, în acest sens, el își va putea astfel împodobi clasa nu cu plătitudini lucrate în serie de fabrici și de pictori care lucrează pentru copii doar în orele lor disponibile, ci cu adevărate producții artistice. Eu aș fi chiar de părere ca în fiecare clasă să nici nu mai existe cu timpul altfel de ornamente decât dintre acelea care au fost lucrate chiar de copii. Un desen mai mare, ales dintre cele mai bune, o hartă lucrată chiar în colaborare cu ei, pot sta în cinste într'o ramă și pot rămâne moștenire elevilor care vin, care la rândul lor vor adăuga ceva la ceea ce au găsit. Se va forma astfel o viață strictuală a clasei, născută din gândurile și simțămintele elevilor cari au fost și cari sunt și cari va atrage cu mai multă voie bună pe copiii satului, pentru că aci ei se vor simți în lumea lor.

(„Rev. Inv. Gorjane“)

ȘCOALĂ ȘI STRĂJERIA ÎN PREGĂTIREA TINERETULUI

de: IOSIF I. GABREA

„Străjeria nu este o școală de carte; ea este școala vieții pentru un neam întreg”.

M. S. Regele Carol II.

„Tot ce e mai distins în viața socială ar trebui să se afe în învățământ; iar profesorii ar trebui să aibă cele mai ridicate salarii, fiindcă în mâinile lor frământă viitorul”.

Mussolini

1. Noi instituții adăugate școlii pentru pregătirea tineretului. — 2. Cine are tineretul are viitorul. — 3. Tineretul în slujba regimului politic în statele dictatoriale. — 4. Situația tineretului din România. — 5. Captarea lui de către partidele politice. — 6. Slăbirea solidarității sufletești a tineretului prin împărțirea lui în diferite partide politice. — 7. Crearea străjeriei pentru completarea pregătirii tineretului. — 8. Scopurile străjeriei. a) Ferirea tineretului de frământările politice; b) Creșterea lui într-o ideologie și solidaritate națională; c) Organizarea tineretului în comunități de activitate (tabere); d) Aplicarea cunoștințelor la viață. — 9. Coordonarea activității școlii cu a străjeriei: a) Conducere, b) Programe, c) Timp, d) Personal, e) Metode. — 10. Atitudinea corpului didactic față de străjerie și revendicările lui sociale și profesionale.

1. Până acum câțiva ani, singura instituție oficială, îndatorată să facă educația și instrucția tineretului, era școala. Pentru partea educativă, pe un plan mai mult social și în spirit internațional, era ajutată, pe alocurea, de cercetășie; dar aceasta era o instituție pornită din inițiative particulare, îngăduite și sprijinite de oficialitate, iar participarea tinerilor la acțiunea ei era facultativă.

În anii din urmă, s'au adăugat noi instituții oficiale, care s'o ajute în pregătirea tineretului: premilităria și străjeria.

Obiectivul lor rămânând același, — de care mai înainte se ocupa numai școala, — și participarea tineretului la ele fiind obligatorie, în mod firesc se ivesc noi probleme de rezolvat referitoare la coordonarea acțiunii acestor instituții, pentru atingerea deplină a scopului urmărit.

Fiindcă până acum s'a discutat mai mult acțiunea și rolul fiecărei instituții în parte și prea puțin, dacă nu chiar de loc, coordonarea acțiunii lor, socotim folositor să înfățișăm câteva aspecte ale acestei chestiuni în rândurile de mai jos.

2. În fond, coordonarea acțiunii instituțiilor, care au același obiectiv, »tineretul«, se reduce la precizarea rolului fiecăreia în formarea lui. Iar o asemenea precizare se desprinde mai clar din însăși motivele, care au determinat ființa noilor instituții adăugate școlii: premilităria și străjeria. Aceste motive sunt derivate din adevărul în de obște cunoscut că cine are tineretul cu sine are viitorul. Nicăeri nu s'a dovedit cu mai multă evidență valoarea acestor cuvinte ca în țările, în care se încearcă realizarea celor mai îndrăznețe reforme sociale. »Liga Comsomolilor« în Rusia Sovietică, »Balilla« în Italia Fascistă și »Tineretul Hitlerist« în Germania Hitleristă sunt instituții de pregătirea tineretului a căror faimă a trecut de mult granițele țărilor respective; ceea ce a făcut pe un critic social să spună, pe bună dreptate, că »Sovietismul, Fascismul și Hitlerismul au instalat lângă laboratoarele, în care se fierb destinele națiunilor, gărzile tineretului, pentru a asigura continuitatea unui regim, dela care speră o adâncă prefacere socială«.

Realizările acestor instituții în domeniul pregătirii tineretului și mai ales trâmbișarea lor au fost așa de răsunătoare, în cât nu se poate tăgădui că, în mare parte, influența lor s'a resimțit și în organizarea premilităriei și străjeriei dela noi.

3. Cine cunoaște mai adânc modul de organizare și funcționare a instituțiilor amintite mai sus din Rusia, Italia și Germania, constată că, peste deosebirile dintre ele, mai mult de ordin formal și de amănunt, au caractere esențiale comune care merită să fie cunoscute.

a) Astfel, în toate aceste organizații, tineretul nu mai este crescut ca altădată într'un spirit mai mult sau mai puțin neutru față de curentele politice, ci i se infiltrează în suflet din cea mai fragedă vârstă numai crezul și ideologia regimului politic din țara respectivă. S'a dus în această privință o adevărată luptă de captare a tineretului, pentru a fi crescut și pus în slujba exclusivă a regimului politic respectiv, fără îndoială, din convingerea că cine are tineretul are viitorul asigurat.

b) Raportul dintre individ și stat, deslegat în secolul trecut în favoarea individului (individualism), este acum modificat în beneficiul colectivității.

Astfel, în Rusia Sovietică, tineretul este crescut în devotamentul pentru o clasă socială (a muncitorilor); în Italia Fascistă, în devotamentul pentru stat, iar în Germania, în devotamentul pentru rasă, popor (rasism); deci, colectivitatea (fie ea clasă socială, stat, sau rasă) mai presus de individ.

c) Ca o urmare a predominării colectivității asupra individului, tineretul este crescut din ce în ce mai mult pe un plan social: comunitatea socială este socotită drept mediul cel mai prielnic pentru educația și instrucția tineretului; și, în același timp, drept obiectiv al acțiunii lui; de aceea, se cultivă în mod special sentimentele sociale ale tineretului și voința de a sluji comunitatea până la sacrificiu.

d) Spre a înlesni fiecărui tânăr puțința de a sluji cât mai repede comunitatea, se pune accentul pe educația tehnică-profesională. Dintre numeroasele cunoștințe, pe care le poate da învățământul, se aleg numai acelea, care sunt aplicate neîntârziat la viață; se prețuiesc deci, nu cunoștințele în sine ci puțința de aplicare a lor. Ca urmare, munca sub forma de activitate practică trece înaintea celei teoretice; ceea ce a dus în mod necesar la organizarea comunităților sau a taberelor de muncă.

e) Pe măsură ce se acceptua pregătirea tehnică-profesională, programele de învățământ propriu zis, dat în școale, au fost simțitor simplificate, cu deosebire în partea istorică și teoretică.

f) S'a exploatat cu o rară abilitate plăcerea tineretului, pentru manifestările în grup, cu uniforme și marșuri, spre a-l încadra de-ă-binele în formații și disciplină riguros militare; ceea ce a constituit în același timp prilejul cel mai potrivit pentru a da tineretului o pregătire militară în vederea războiului...

În felul acesta, tineretul din Rusia, Italia și Germania a fost transformat sistematic în temelia, pe care s'a ridicat și s'a consolidat Sovietismul, Fascismul și Hitlerismul. A fost chemat deci să îndeplinească o funcțiune social-politică, pe care n'a avut-o altădată. În același timp, rezultatele acestei transformări au fost răspândite prin cea mai abilă propagandă

atât în țările respective, cât și în afara lor, pentru a impune prestigiu sau a intimida. Consecințele de ordin psihologic-social n'au întârziat să se producă: toate statele, care încă nu se gândiseră să-și pregătească tineretul și alifel decât prin învățământul tradițional dat în școale, s'au simțit obligate să-și revizuiască atitudinile.

4. În timp ce în alte state, în pregătirea tineretului, se produceau schimbările amintite mai sus, în țara noastră, încă nu se întrevădeau problemele »speciale« ale acestuia. De aceea, în perioada următoare Păcii, reformele cele mai de seamă săvârșite în Statul Român au fost de natură economică-materială (expropriere-imprietărire) politică (votul universal), financiară (conversiunea datoriilor), dar nu spirituală.

Numeroase legiuri s'au apucat de »valorificarea« bogățiilor materiale de tot felul ale Țării; prea puține de »valorificarea omului«.

Ba, la drept vorbind, capitalul uman a fost nesocotit și disprețuit. Dovadă, imensa risipă de energie umană în școala românească: în învățământul primar, din 1921 până în 1936, au fost 10.934.781 de copii repetenți, adică 38,29% din înscriși, iar în cel secundar teoretic, din 1925 până în 1937, 69.718 candidați respinși la bacalaureat, adică 46,40% din înscriși.

În timp ce în alte state, se realizau schimbări pr funde în pregătirea tineretului, dându-se întâietate educației, față de învățământ, școala primară și secundară din România se mențineau în concepția dinainte de războiu: de a-și socoti ca obiectiv principal de atins instrucția, nu educația.

O dovadă a acestei afirmări o găsim în fixarea atribuțiilor Ministerului, care se preocupă de pregătirea tineretului din România. Art. 1 din legea din 1930 spune că »Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor are în atribuțiile sale administrarea și controlul învățământului de Stat de toate gradele, precum și supravegherea învățământului particular. El este reprezentantul Statului față de toate cultele profesate pe teritoriul României, cu dreptul de supraveghere și control asupra lor. El încurajează și îndrumă activitatea artistică și literară«. Prin urmare, între atribuțiile Ministerului, nici măcar nu este pomenită educația tineretului. Este adevărat că la 12 Noembrie 1936, Ministerul și-a zis al »Educațiunii Naționale«, dar aceasta se întâmplă după ce luase ființă Oficiul

pentru Educația Tineretului Român (Străjeria). Și schimbarea nu era decât de firmă, fără nici o altă justificare și fără să fi fost urmată de vre-o modificare de atitudine în chestiunea educației.

În timp ce în alte state, se încerca pregătirea tineretului cât mai mult pentru nevoile imediate ale vieții, școala primară și secundară românească n'arăta nicio preocupare deosebită de faptul că tineretul nu-și găsește puțințe de asimilare în viața socială cu pregătirea dată de ea. Astfel deși din toți copiii de școală primară treceau la învățământul secundar numai 11,3%, iar 88,7% rămâneau în mediul în care se aflau, numai cu pregătirea dată de ea, învățământul primar își fixa scopul prin art. 56 din legea 1924, după interesele minorității (11.3%), nu după ale majorității (88.7%).

În ce privește învățământul secundar, deși tinerii pregătiți în școlile teoretice nu-și mai găseau de mult puțința de asimilare în viața socială, care avea nevoie de mai multe elemente cu pregătire practică, ei și-a menținut o structură în cel mai grav desacord cu interesele sociale: 34 din tineret pregătit în școlile teoretice și de abia 14 în cele practice.

Tot așa și învățământul superior: s'a interesat prea puțin de puțința tinerilor de a-și găsi locuri în viața socială cu pregătirea dată de el. Dovadă, la facultățile de drept, ani de-arândul s'au primit 42.1% din tineretul universitar, deși societatea nu mai avea nevoie de atâția tineri cu pregătire juridică.

Prin urmare, în perioada de după războiu, școala românească s'a menținut, în genere, pe linia ei tradițională de a se preocupa mai mult de instrucția tineretului; după cum am dovedit, chiar în această privință, s'a arătat însă indiferență la risipa imensă de energie tinerească (38.29% repetenți în școala primară și 46.40% respinși la bacalaureat).

S'a desinteresat aproape complet de pregătirea tineretului în acord cu posibilitățile vieții actuale și tot așa de educația lui, spre a-l fi integrat într-o disciplină și ideologie potrivită cu aspirațiile naționale și spiritul vremii.

5. Dacă nici școala nici Statul n'au înțeles la timp adevărul cuprins în cuvintele: cine are tineretul are viitorul, au făcut aceasta partidele politice. Organisme dinamice prin de-

finiție, ele și-au dat mai repede seama de ce înseamnă a avea cât mai mult lineret integrat ideologiei fiecăruia. De aceea, au început o sistematică acțiune de captare a tineretului. Lucrul n'a fost prea greu, întru cât această acțiune corespundea, de cele mai multe ori, unor interese vitale ale tineretului: făgăduiala partidelor de a oferi tinerilor »posturi« în funcțiunile, pentru care s'a pregătit. Așa s'a ajuns la o situație necunoscută altădată: fiecare partid cu »organizația tineretului« său aparte. Iar când n'avea destul lineret, introducea în organizația cu »numele« acestuia persoane, care doar prin amintire mai aveau ceva comun cu tineretea.

Se prețuiu în mod deosebit tinerii cu aleasă pregătire intelectuală, pentru formarea »cadrelor« partidelor. De aceea, învățământul superior a devenit »pepiniera« principală de recrutarea tineretului politic. În ce măsură se practica ademenirea lui de către partide, rezultă dintr'o statistică făcută într'un județ și care dovedea că 50% dintre studenți erau încorporați partidelor. Iar atunci când nu se mai găseau tineri cu pregătire »superioară«, partidele se mulțumeau și cu cei din învățământul secundar. Așa s'a ajuns la »interesarea« copiilor de chestiunile de natură politică...

6. Prima urmare imediată a înrolării tineretului în partidele politice a fost sustragerea lui dela pregătirea prin instrucție și educație. Cine gusta din trecătoarele satisfacții ale frământărilor politice nu se mai putea întoarce cu sufletul întreg la pregătirea serioasă și temeinică voită de școală. Poate că una din cauzele scăderii nivelului »învățturii«, constatată la tineret în anii din urmă, să fie chiar aceasta. Dar urmarea cea mai gravă era alta: zădărnicierea solidarității sufletești a tineretului înrolat în organizațiile politice. Lucrul este ușor și în deajuns de explicabil: fiecare partid își are ideologia lui deosebită și foarte adesea măsoară devotamentul partizanilor mai ușor prin »potrivnicia« dacă nu chiar prin »ura« față de celelalte; astfel că sămânța învrăbirii era aruncată în cel mai prielnic teren de rodire prin însăși faptul înrolării tineretului în partide politice. Și, acum acestea se înmulțiseră printr'o »sciziparitate« vertiginoasă, devenia imposibilă creșterea tineretului într'o solidaritate sufletească națională, pe deasupra partidelor. Răul cel mare era deci nu atât faptul în sine că tineretul aparținea unui partid sau altuia, cât acela

că unitatea lui sufletească era zădărnicită prin împărțirea în numeroase partide.

Iși poate cineva ușor imagina care ar fi, în fața unui pericol venit din afară, capacitatea de solidaritate sufletească a tineretului Țării, deprins să cânte, sub steagul fiecărui partid, »marșuri« ca acesta: »Veniți cu toți, copii, părinți, pe plaiuri pline de belșug! Ciocoi lacomi de arginți să-i ardem chiar de vii pe rug! Cu arme, coase și topoare, de-o fi nevoie ne-om scula, veniți cu toți să biruim, să triumfăm sau să pierim!«

Desbinarea între tineri devenise așa de adâncă, încât, autoritățile însărcinate cu paza ordinii publice n'ar fi avut siguranța menținerii ei, dacă ar fi îngăduit în aceeași zi și în același loc întrunirile tineretului partidelor potrivnice... ; la o așa stare se ajunsese cu neînfrânta luptă politică, în care se ademenise și tineretul ca dătător de mai multă siguranță. Interesele superioare ale Națiunii, ale Țării, ale Statului erau complet întunecate chiar în sufletele nevinovate ale tineretului.

Și, cu toate acestea, conducătorii, pe care i-a avut rând pe rând Ministerul Instrucțiunii, n'au înțeles să pună la timp stavilă acestei stări de lucruri.

În fața perspectivelor, pe care le deschidea această situație, Suveranul Țării, dintr'o înțeleaptă prevedere, a intervenit direct pentru curmarea răului. În acest scop, a creat la 9 Mai 1934, un »Oficiu pentru Educația Tineretului Român« alături de Ministerul Instrucțiunii, iar la 10 Oct., 1937, l-a transformat în »Straja Țării«, instituție complet autonomă. Legea de înființarea ei declară că »educația morală, socială, națională și fizică este obligatorie pentru tot tineretul de ambe sexe; pentru băieți, dela 7—18 ani, iar pentru fete dela 7—21 ani«; și că această educație se dobândește prin instituția »străjeriei«, care se adaugă deci școlii, în pregătirea tineretului.

Prin crearea străjeriei, s'a simțit nevoia de o precizare și o delimitare a atribuțiilor celor două instituții.

Mulți oameni de școală și-au crezut menirea diminuată, întru cât, până aci, școala singură s'a ocupat de educația tineretului. Adevărul este că trebuia să se ocupe și de educație și, de sigur, s'a ocupat într'o vreme; dar, în timpul din urmă,

a nesocotit-o din ce în ce mai mult. O dovedesc rezultatele obținute cu tineretul, răspunsurile profesorilor la ancheta organizată în Aprilie 1938, de ziarul »Curentul« și, în modul cel mai explicit, însăși declarația președintelui asociației profesorilor secundari: »Cu clase de 50 - 60 elevi, nu se poate face nici învățământ dar-mi-te educație . . . , care este o operă de tratare individuală ?«¹⁾).

În cazul acesta, nu se mai poate susține că s'a răpit școlii vreun drept, ci, cel mult, că și l-a pierdut singură, fiindcă n'a știut sau n'a putut să-l întrebuințeze.

8, În fond, nu este vorba de niclo diminuare a atribuțiilor școlii, prin înființarea străjeriei, dacă aceasta înțelege să-și urmărească scopurile, pe care i le-a fixat cu o superioară intuiție însuși Creatorul ei. Aceste scopuri sunt formulate mai clar și mai amănunțit în diferite cuvântări și converbiri ale Suveranului.

De aceea, pentru mai multă precizie, cităm: »Vrem ca tineretul să fie suficient pregătit, spre a-și îndeplini datoriile cetățenești. În loc să se ocupe cu programele partidelor politice potrivnice, tineretul să fie animat de sentimentul credinței naționale și de disciplină, care se bazează pe înaltele idealuri patriotice. Sper că voi reuși să creez o organizație (străjeria), care să îndrepte greșelile politicianilor și să realizeze depoliticianizarea Națiunii«. (Iunie 1936).

Altădată: »Ne-am gândit și suntem pe cale de a realiza nu o școală nouă, — fiindcă trebuie să fugim de această expresie de școală în afară de zidurile clasei, — ci un teren de aplicare a cunoștințelor dobândite în școală, un teren de umanitate, un teren, în care profesorii vor putea să-și justifice activitatea dela catedră«.

»Străjeria vine în ajutorul școlii prin aceea că, ceea ce tinerii au învățat pe băncile ei, vor trebui să știe să aplice în viața de toate zilele, căci un învățământ searbăd, care nu-și are utilitatea lui, este totalmente nefolositor«.

»Rolul profesorilor este de a aplica pe un teren viu ceea ce au scos din cărți și ceea ce au predat dela catedră. Am numit integrală, educația pe care o facem aci (la străjerie), fiindcă ea este o educație fizică, o educație a sufletului și o

1) Tribuna Școlii, Nr. 39/1936, București.

educație națională; totdeodată, o aplicație a cunoștințelor dobândite în școală», (August 1936). »Străjeria nu e o școală de carte; ea este școala vieții, pentru un neam întreg«.

Scopurile străjeriei sunt prin urmare clare. În primul rând, a) *Ferirea tineretului de frământările politice* atâta timp cât durează educația și instrucția lui, tocmai pentru a-i garanta o orientare și o informare cât mai obiectivă asupra problemelor vieții. Socotim »ademenirea« tineretului pentru o credință politică sau alta, la o vârstă, în care el încă n'are maturitatea de a o înțelege, ca unul din cele mai îndrăznețe abuzuri săvârșite asupra lui. De aceea, din punct de vedere pedagogic, realizarea scopului de mai sus va însemna un neprețuit progres în creșterea tineretului.

Dar, a feri tineretul de frământările politice este, în fond, o acțiune negativă, care se cere întregită cu una pozitivă. Și aceasta este

b) *Creșterea tineretului într'o ideologie și solidaritate, care să depășească interesele individuale (educația națională)*.

Tineretul nostru este crescut, în mare parte, într'un spirit individualist; de aceea, greutatea solidarizării lui la acțiuni colective de durată și de profunzime. Individualismul este pe deplin justificat, dar numai ca metodă de fratare, potrivită cu natura fiecărei individualități; de aci' rostul individualizării în educație și învățământ. Ca scop însă, el nu și mai găsește nicio justificare de când societatea se organizează din ce în ce mai mult pe temeuri solidariste.

Ca urmare, tineretul trebuie crescut în spiritul de solidaritate cu unitățile sociale, care depășesc individul: familia, școala, biserica, societatea, națiunea, Statul. Solidarizarea in-sului cu aceste unități înseamnă socializarea și disciplinarea lui. E ceea ce urmărește educația familiară, școlară, religioasă, socială, națională²⁾, cetățenească. S'ar putea totuși obiecta că lucrul acesta se făcea și până la apariția străjeriei. Firește că da! Străjeria aduce însă ceva nou: un anumit ceremonial (cuprins în așa zisa educație tehnico-practică³⁾), care constă în uniforme, salut, anumite formații (organizare), formule de prezentare, ridicarea, scoborârea »pavilionului național«, etc.

2) Vezi programa analitică străjerească, Străja Țării, Buletin Nr. 3-4 din 1938.

3) Idem.

Ca atare, el are un sens adânc, ca și ceremonialul în biserică : reprezintă forme exterioare, care impresionează și care fixează mai ușor și mai durabil anumite conținuturi sufletești. Înțeles ca atare, el nu poate și nu trebuie învinovățit că ar fi un formalism fără fond. Dimpotrivă, el reprezintă tocmai formele materiale, în care se poate turna și păstra mai ușor un fond spiritual.

Să recunoaștem că în educația dată de școală până acum, lipsia acest ceremonial ; fiecare școală cu uniforma sa, cu formațiile sale, cu cântecele sale, cu marșurile sale ; ceace deseori constituie piedici în manifestările spontane ale elevilor dela două școli întâlniți pentru prima dată.

Străjeria, ca organizație obligatorie pentru tot tineretul, aduce această unitate de ceremonial, în care se poate turna cu mai multă ușurință o unitate de simțire, de gândire și de acțiune a tineretului din întreaga țară : educația națională.

c) *Organizarea tineretului în comunități de activitate (vieța în tabere).*

Intrarea insului (socializarea lui), voită din convingere (disciplinare), în diferite unități sociale nu se poate întemeia numai pe cunoașterea acestora, așa cum o dă învățământul. Cunoașterii, trebuie să i se adauge deprinderile, care se formează prin traiul într'o comunitate de vieță organică, nu artificială. Clasa școlară este o comunitate artificială, nu organică. Este artificială, pentru că ea se întemeiază mai mult pe raporturile dintre fiecare elev și profesor, așa dupăcum rezultă ele din procesul de «învățare». — Într'o asemenea comunitate de activitate, elevii se formează numai sub influența responsabilității față de profesor, care este sporadică și de scurtă durată, nu sub a celei față de colegi, cum este cazul într'o comunitate de vieță organică. Din pricina aceasta, clasa școlară, comunitate socială artificială, are un efect educativ cu totul redus. Altfel se petrec lucrurile într'o comunitate organică, d. e. vieța în tabără, întemeiată pe legăturile reciproce dintre elevi. Acolo, având fiecare un anumit rol sau funcțiune de îndeplinit, tinerii se formează sub influența responsabilității față de comunitate. Insul se deprinde astfel să-și pună de acord simțirea, gândirea și voința cu a comunității și să lucreze pentru ea ; adică își formează deprinderi sociale, ceace, din punct de vedere educativ, valo-

rează mai mult decât cunoștințele, primite prin învățământ. Spre a da și activității din școală valoarea educativă, care îi lipsia, s'a recomandat de Ministerul Instrucțiunii organizarea «comunităților de activitate liberă». În studiul: «Liceul, structura și programa lui», 1933, am arătat cu de-amănuntul necesitatea organizării acestor «comunități»; între altele, pentru a pregăti pe elevi să înțeleagă că «trăim într'o imensă solidaritate socială, perfecționată prin progresul tehnicii moderne și că nimic nu se crează, mai ales de acum înainte, decât în colaborare».

Organizarea «comunităților de activitate liberă» în învățământul secundar n'a prea avut însă succes; poate din pricină că profesorii, preocupați mai mult de instrucție, nu le-au înțeles în deajuns valoarea educativă; dar mai sigur din pricină că învățământul se predă pe «specialități», adică pe obiecte de învățământ, cu alternare neapărată dela oră la oră; ceea ce îi dă un aspect de «fărâmițare», care-l depărtează de viață.

Lipsa aceasta o împlinește străjeria, care nu vrea să fie o școală de carte, ci, o școală a vieții. În acest scop, organizează viața tinerilor în comunități organice, cum sunt taberele. În ele, tinerii trăesc o solidaritate socială organică, prin aceea că fiecare îndeplinește o anume funcțiune, de care este răspunzător față de comunitate, (nu față de vreun conducător). Iși formează astfel deprinderi sociale de a simți, a gândi și a voi în societate și pentru societate.

d) *Aplicarea cunoștințelor la viață.*

Prin organizarea tineretului în comunități de activitate (tabere), străjeria mai urmărește ceva: aplicarea cunoștințelor la viață. S'ar putea spune că acesta este un străvechiu desiderat adresat școlii sub formula: nu învățăm pentru școală, ci pentru viață! E adevărat. Trebuie totuși repetat mereu, pentru că școala nu prea e înclinată să-l respecte.

Din cele trei momente psihologice, prin care trece, de regulă, orice proces de învățământ, — primirea cunoștințelor, prelucrarea și aplicarea lor, — școala se ocupă aproape exclusiv de primul; de al doilea și al treilea, prea puțin, dacă nu chiar de loc; ceea ce explică rodnicia restrânsă a însăși învățământului: nici nu ascute în deajuns puterile sufletești, nici nu pregătește pentru viață, cum ar trebui. Cauza expli-

cativă stă, în parte, în organizarea predării cunoștințelor: la fiecare obiect de învățământ, lecția nu poate dura decât cel mult o oră, după care trebuie să urmeze alt obiect. Aplicarea cunoștințelor cere însă adeseaori timp mai îndelungat decât o oră (pregătirea aplicării) și situarea în împrejurări potrivite pentru aplicare (deplasarea din clasă, etc.); ceea ce nu se poate face totdeauna și așa de ușor cu actuala succesiune a lecțiilor în școală.

Străjeria vine și aci în ajutor, prin faptul că «ceea ce tinerii au învățat pe băncile școlii trebuie să aplice în viața de toate zilele». Iar profesorii vor găsi în ea prilejul «de a aplica pe un teren viu, ceea ce au scos din cărți și au predat dela catedră».

S'ar putea, firește, pune întrebarea: de ce, în străjerie, s'ar face aplicarea cunoștințelor la viață mai bine decât în școală? Pentru că străjeria, prin definiție, nefiind «o școală de carte», lucrează în afară de școală, adică acolo unde e mai multă viață reală; în acest scop, ea prevede «ședințe speciale» (nu ore), de aplicarea cunoștințelor, ceea ce presupune, pe de o parte, situarea în împrejurări mai potrivite aplicării, iar de de alta, timp de ajuns (o ședință poate avea durata unei jumătăți de zi).

O dovadă în plus că străjeria urmărește aplicarea cunoștințelor la viață o găsim în «Programele străjerești», publicate în buletinul «Straja Țării», Nr. 3—4, din Martie-Aprilie, 1938. Ele prevăd aplicațiuni așa de variate încât, cine ar izbuti să și le însușească ar fi pregătit pentru orice situație, în care l-ar pune viața. Dar în același timp, în afară de aplicațiunile referitoare la organizare, formații, mișcări străjerești, din capitolul «Educația tehnico-practică», toate celelalte sunt aplicațiuni ale cunoștințelor date în școală de diferite obiecte de studiu. Astfel, rugăciunile și cântările, practica religioasă, textele biblice, pildele morale sunt prevăzute ca aplicațiuni de programa analitică a religiei atât la școala primară, cât și la cea secundară. Cultul Dinastiei, cultul trecutului Neamului, cultul eroilor, iubirea de Patrie, cultul drapelului, cultivarea tradițiilor și obiceiurilor strămoșești, — formând la un loc educația națională, — sunt de asemenea prevăzute ca aplicațiuni ale cunoștințelor de limba și literatura română, istoria și geografia Patriei. Măsurile de prim ajutor

și de igienă individuală și a satului, sunt aplicațiuni ale cunoștințelor de științele naturii și de igienă. Aviația și apărarea pasivă sunt aplicații ale fizicii și chimiei. Munca în folos obștească, cunoștințe și îndeletniciri practice, organizarea unei gospodării model, educația civică sunt aplicațiuni ale instrucției civice. Cântecul, de care se ocupă străjeria, sunt aplicațiuni ale muzicii (în școlile secundare). Gimnastica, jocurile, dansurile naționale, exercițiile de tragere la fântână sunt de asemenea aplicațiuni ale educației fizice din școala primară și secundară.

Străjeria, urmărind deci scopurile:

a) De a feri tineretul de frământările politice înainte de terminarea educației lui,

b) De a-l crește într-o ideologie și solidaritate, care să depășească interesele individuale (educația națională),

c) De a-i forma deprinderi social-morale prin traiul în comunități de activitate (tabere) și

d) De a face aplicarea la viață a cunoștințelor dobândite în școală,

apare ca o foarte prețioasă colaboratoare a școlii în pregătirea tineretului, atât din punct de vedere educativ (primele trei scopuri) cât și instructiv (cel de al patrulea). Și, dacă va reuși să le atingă, înseamnă că tineretul va primi educația și instrucția, care va îngădui Neamului și Țării să privească viitorul cu cel mai îndreptățit optimism. Aceasta va fi cel mai frumos monument de recunoștință vie adus de un Neam întreg Creatorului străjeriei, M. S. Regelui Carol II.

9. Pentru reușita acțiunii de pregătirea tineretului, este însă nevoie de cea mai strânsă coordonare a acțiunii instituțiilor colaboratoare. S'ar putea chiar spune că efectul obținut în acest domeniu este invers proporțional cu numărul persoanelor sau instituțiilor colaboratoare și direct proporțional cu unitatea de acțiune a lor. În sociologie, s'a făcut de altfel, de nenumărate ori constatarea că, atunci când asupra unui individ își exercită influența contrarie două sau mai multe instituții, el rămâne neutru. Asupra tineretului își exercită influența școala, străjeria și premilităria, ca instituții oficiale. Între acestea, trebuie stabilită cea mai strânsă coordonare. Așa de strânsă, încât tineretul, care primește influența lor, să nici nu-și dea seamă că ea vine din partea a trei instituții deo-

sebite; căci, altfel, s'ar putea foarte ușor întâmpla ca el să încerce a se elibera de ea situându-se la punctul de eventual conflict între instituții. În afară de aceasta, tineretul să aibă neconținut o pildă vie de organizare socială desăvârșită între însăși instituțiile, care conlucrează la pregătirea lui. Firește, școlii îi rămâne ca principală îndatorire învățământul sau educația intelectuală, care nu trebuie câtuși de puțin nesocotită, eventual, în favoarea educației. În primul rând, pentru că educația, fără învățământ, s'ar reduce la un simplu «dresaj», la un formalism fără conținut și deci fără durată și fără efect. De aceea, programa analitică a învățământului secundar teoretic recomandă pe bună dreptate că: «Educația nu se poate despărți de instrucție» (pag. 4). Tot așa, învățământul nu se poate desinteresa de educație. El trebuie să fie educativ. Și este, în măsura în care se face cu temei și serioșitate. Fiindcă aceasta e natura educației; ea atârână mai mult de felul cum se învață, decât de ce se învață; mai mult de cum se îndrumază tineretul, decât de cine și de câți îl îndrumază. De aceea, este necesară desăvârșita coordonare între instituția, care face mai mult instrucție (școala) și cele care fac mai multă educație (premilităria și străjăria).

Credem că această coordonare trebuie urmărită în mai multe direcții: a) a conducerii, b) a programelor, c) a timpului, d) a personalului și e) a metodelor de educație și instrucție.

a) În ce privește unitatea de conducere, nu e nevoie de multă argumentare. Se știe, mai ales din experiențele militare, ce înseamnă lipsa unității de comandament în acțiunile întreprinse. Dar avem și în domeniul educației și instrucției tineretului un exemplu, din care se vede cum se poate nimici o instituție, — firește cea mai slabă, — atunci când vine în conflict cu alta, din pricina lipsei de unitate în acțiunea asupra aceluiași obiectiv; este cazul instituției micilor dorobanți, care avea un scop mai mult educativ; a fost desființată în 1908, în urma conflictului ivit între conducerea ei și a școlilor.

b) În ceea ce privește programul, se poate constata că este în primul rând nevoie de coordonare. Și iată de ce: când s'a creat premilităria și străjăria, școala, — atât cea primară cât și cea secundară, — își avea programul său și pentru instrucție și pentru educație, socotit, — firește, — potrivit cu puterile elevilor, la care se referia. Premilităria și-a alcătuit

însă un program propriu, străjeria un altul, destul de cuprinzător ⁴⁾. Programul școlii primare și secundare a rămas însă același, dinainte de apariția premilităriei și a străjeriei. În mod logic, rezultă că, prin adăugirile amintite, programele depășesc puterile copiilor, care n'au sporit în aceeași măsură.

Trebue deci neapărat o coordonare, din care va rezulta o simplificare. Și ea se poate face nu alcătuiindu-și fiecare instituție programul său, fără să știe de celelalte, ci pornindu-se dela cunoașterea puterilor elevilor și alcătuiindu-se o singură programă.

Intru cât nu s'a procedat așa, sunt explicabile repetirile din programe. Astfel, în programa cursului primar, din 1936, s'a adăogat programa analitică pentru pregătirea premilitară (pag. 146—151). Programul de educația morală, dela pag. 148, de educația cetățenească, dela pag. 148—149, de educația național patriotică, dela pag. 149, de educația religioasă, dela pag. 149—150, de educația fizică, dela pag. 150, este însă o repetire a acelorași chestiuni trecute la paginile anterioare din programa învățământului. Și tot aceleași chestiuni sunt repetate încă odată în programele străjerești (deci de trei ori, pentru aceiași elevi). Dacă programul va fi aplicat așa cum e alcătuit, numeroase chestiuni se vor repeta, ceea ce va face să dispară interesul elevilor.

Tot așa programele străjerești, în părțile referitoare la educația națională, religioasă, morală, socială și fizică, repetă foarte multe chestiuni cuprinse (în mod elementar, potrivit vârstei) în programele învățământului primar și secundar. De asemenea, se repetă exact aceleași chestiuni la ani diferiți. De exemplu: aceleași la paginile 18, 61, 105, la paginile 23, 67, 111 etc., la paginile 31, 75, 119 etc., la paginile 33, 77, 121 etc., la paginile 35, 79, 123, 161, 227, la paginile 39, 83, 127 etc., la paginile 83, 87, 131 etc.

c) În ce privește timpul, coordonarea între cele trei instituții trebue făcută neapărat la alcătuirea orarului. În programele pregătirii premilitare, pentru școala primară și secundară, se spune: că ședințele necesare acestei pregătiri se vor ține «într'una din după amiezi, cu durata de 3 ore toamna și iarna și 4 ore primăvara și vara» (pag. 146). Pentru progra-

4) Vezi programele străjerești în Buletinul „Străja Țării”, Nr. 3—4 din Martie—Aprilie 1938, — 356 pag.

mele străjerești «s'a rezervat o jumătate de zi în orarul săptămânal al cursurilor școlare» (pag. 9); deci două jumătăți de zile pe săptămână, pentru premilitarie și străjerie. Dar, spre a face loc acestor două jumătăți de zile în orarul școlilor, acesta trebuie modificat. Și, firește, această modificare trebuie precedată de reducerea programelor școlare, cecece până acum nu s'a făcut ⁵⁾.

d) În urma unei reale coordonări a programelor și a ora-relor celor 3 instituții, va rezulta și o coordonare în ce privește personalul, care să execute programele. După cum am arătat mai sus, efectele educative sunt mult mai mari, când vin din partea mai puținoare persoane; de aceea, este în interesul pregătirii tineretului, ca aceleași chestiuni să-i fie prezentate de cât mai puține persoane și cât mai bine pregătite. Făcând aplicarea acestui principiu, ar rezulta, de pildă, ca chestiunile referitoare la educația religioasă să formeze obiectul de preocupare numai al preotului, atât în învățământ, cât și la pregătirea premilitară și la străjerie; chestiunile de educație națională, obiectul de preocupare, la școala secundară, mai ales al profesorilor de istorie, limba maternă, geografie; cele de igienă, ale profesorului de igienă sau de științe naturale; cele de apărare pasivă și de aviație, ale celui de științe fizico-chimice; cele de muzică, ale profesorului de muzică; cele de educația fizică, ale profesorului de educația fizică. Singure chestiunile oarecum de natură tehnică, atât în pregătirea premilitară cât și în străjerie (formații, ceremonial etc.) să fie încredințate altor persoane decât cele care fac învățământul. În felul acesta, e posibilă restrângerea numărului de persoane chemate să facă instrucția și educația tineretului și implicit o mai strânsă coordonare între acestea.

e) În cecece privește metodele, ele trebuiesc să fie, ca și cunoștințele din programe, cât mai potrivite vârstei copiilor cărora se adresează. Dar nu sunt peste tot așa. Astfel, în programa analitică de pregătire premilitară pentru școala primară la pag. 148 se prevăd cunoștințe, la educația morală, despre: cultură și educație; conștiința profesională, lașitatea blazării, lașitatea sinuciderii; apoi: mentalitățile curente: naționalism, fascism, internaționalism, hitlerism, bolșevism etc.

5) Corectivul s'a făcut prin noua programă analitică. (Not: Rea)

De sigur, oricine va recunoaște că aceste chestiuni depășesc puterile de înțelegere ale copiilor din școala primară.

În ce privește programele străjerești, s'a început organizarea chestiunilor pe vârstele copiilor : dela 7—11 ani, dela 11—14 și dela 14—18. Inceputul se poate însă adânci, întrucât chestiunile prevăzute pentru copiii de 7—11 ani (pag. 15-56) sunt aproape aceleași cu cele pentru copiii de 11—14 ani (pag. 59—99) și cu cele pentru tinerii de 14—18 ani (pag. 104—143).

10. Am lăsat înadins pentru încheiere chestiunea atitudinii corpului didactic față de noile instituții adăogate școlii în pregătirea tineretului, în special față de străjerie. În cei câțiva ani de existența acesteia, s'a putut face constatarea că membrii corpului didactic primar s'au arătat mai de grabă și mai entuziaști adepți ai ei decât membrii corpului didactic secundar. Dacă am căuta faptului o explicație, am găsi-o foarte ușor. Ea ține de poziția corpului didactic față de însăși problema educației.

Pentru corpul didactic primar, educația trece înaintea învățământului, ca ierarhizare de preocupări ; pentru cel secundar, întâietatea o are învățământul. Profesorii secundari se socotesc mai de grabă în slujba «specialității» fiecăruia, decât în a educației. Și, cum străjeria este mai mult chestiune de educație, întâietatea adoptării ei în timp și entuziasm de către membrii corpului didactic primar este explicabilă. Privită chestiunea astfel, nu poate fi vorba de mai puțin merit pentru profesorii secundari. Întrucât însă ideea necesității de a da întâietate educației tineretului chiar și în școala secundară și-a făcut vad în deajuns și în opinia publică și întrucât străjeria este creată în acest scop, socotim că profesorii secundari nu mai au nicio justificare în a se lăsa întrecuți de membrii corpului didactic primar pe domeniul străjeriei ; mai cu seamă că în urma unei mai strânse coordonări între străjerie și școală, rolul lor sporește în importanță și contribuția lor în valoare.

Chestiunea mai are însă și un alt aspect. Străjeria este instituție creată din înalta inițiativă a Suveranului, care o îndrumază și o controlează direct, pe teren, la fiecare pas. Ii acordă deci o atenție, de care nu se bucură multe instituții

în Stat. În ce scop? Pentru a da cea mai bună pregătire tineretului Țării, speranța ei și a Neamului!

În același timp, membrii corpului didactic au, pe drept sau pe nedrept, o situație materială și morală mult inferioară celei de acum câțiva ani și foarte departe de ceea ce crede Mussolini despre profesori, când spune: «Tot ce e mai distins în viața socială ar trebui să se afle în învățământ; iar profesorii ar trebui să aibă cele mai ridicate salarii, fiindcă în mâinile lor frământă viitorul». În consecință, membrii corpului didactic român se străduiesc de câțiva ani prin congrese, memorii, publicații etc., să-și rectifice situația, cu care nu se mai pot împăca. Rectificarea însă nu se întrevede. Pentru realizarea ei, nu sunt de ajuns cererile platonice formulate prin congrese. E nevoie de faptă doveditoare a rolului profesorilor în Statul Român. Mă întreb deci, dacă în străjerie n'ar găsi profesorii domeniul cel mai potrivit pentru a-și dovedi prin faptă în Stat rolul și puterea, care să le aducă meritata rectificare.

În cazul acesta, slujitorii școlii, până la unul, ar trebui să-și însușească cu cel mai cald entuziasm și devotament idealurile străjeriei și să lupte cu toate puterile pentru realizarea lor, indiferent dacă ar face aceasta din lăuntru străjeriei sau din afara ei.

Ar dovedi, cred, că înțeleg spiritul vremii și că mai ușor se obține dreptatea prin faptă meritorie decât prin simplă cerere.

INVĂȚĂMÂNT INDIVIDUALIST ȘI INDIVIDUALIZAREA INVĂȚĂMÂNTULUI

de: P. C. BUZESCU

Concepțiunile pedagogice, trecând prin mai multe faze de evoluție omenească, corelativul lor pedagogic, învățământul, a fost conceput, organizat și interpretat sub diferite forme.

După ce pedagogia s'a sprijinit pe știință, experiment și psihologie infantilă, a văzut în copil o ființă pe calea formării, venită pe lume cu însușiri alese și rele, toate date în germene sub formă potențială, gradate ca manifestare, alcătuind unele din ele înclinații sau așa zise aptitudini profesionale din cari omul poate să-și făurească o profesie pentru existența sa.

Timpurile pe care le trăim au pus ideologic, problema adaptării învățământului la individualitatea copilului, fapt urmat de anumite interpretări ale acestor expresii de învățământ individualist și individualizarea învățământului.

Cei doi termeni sunt emanați din realismul pedagogic. După atâtea încercări și experiențe s'a ajuns la constatarea că ființa omenească este o realitate pe care n'o putem denatura. Trebuie să ținem seama de firea și compoziția ei, căutând să-i dăm cursul integral așa cum este natura armonică, dezvoltându-l din năuntru înspre afară după constituția lui, adică în mod organicist cecece aduce sub formă potențială dela natură atât sufletește cât și fizicește.

Individualismul și individualizarea vin dela individualitate. Copilul vine pe lume cu o cantitate de calități și defecte, în germene; mediul prielnic și educația, le dă puțința de a se desvolta. Indivizii diferă între ei din cauza heredității și influenței mediului înconjurător. Bazați pe această realitate avem copii desvoltați normal, sub normal și supra normal din punct de vedere sufleteș, iar în privința aplicațiunilor practice, câte activități profesionale există, atâția copii înclinați către ele se nasc.

Din aceste motive s'ar putea spune că un copil devine adevărat om dacă-l creștem singur, în familie sau într'un institut creat pentru el, așa cum recomanda J. Locke sau cum făceau pe vremuri boerii noștri cu copiii lor; își aduceau acasă învățător ori alcătuiau școlile particulare pentru 2—3

elevi, aleși după rang social. Timpurile au avut concepțiunile lor asupra omului.

Astăzi nu se mai poate pune o asemenea problemă. Înțelepciunea creștină și științele naturale au dat dreptul la viață, tuturor oamenilor, bun înțeles subordonată intereselor statului național, chemându-i pe toți la lumină. Numai așa s'a putut înlătura egoismul omenesc, despotismul și lupta de clasă socială. Poporul nostru zice: «Nu știi de unde sare iepurele». Geniul și talentul pot răsări și dintr'o familie de țărani și dintr'una cultă. De altfel regenerarea socială se face prin circulația straturilor sociale, supuse selecției, începând de jos în sus. Energiile sulatești și fizice provin din societatea care le posedă. La noi sunt țărani.

Cine ar înțelege individualismul și individualizarea așa ca'n epoca antică sau medievală, face o greșeală enormă în timpurile de față. Societatea, mulțimea la un loc, dezvoltă spiritul de solidaritate, emulează valorile, dă la suprafață aptitudinile, întărește disciplina și moralitatea. Așa dar individualismul și individualizarea se face în grupul social, pentruca omul să devină om.

Învățământ individualist înseamnă să adaptăm învățământul atât teoretic cât și practic puterii de accepție a copilului, potrivit gradelor de dezvoltare individuală, adică un învățământ predat după puterea mintală și aptitudinile profesionale ale copilului, așa cum se dezvoltă el dela o vârstă la alta. Învățământul trebuie adaptat nivelului mintal al copilului.

În școală găsim copii cu însușiri intelectuale și profesionale subnormale, normale și supranormale. Celor slabi dotați le vom cere eforturi mai mici, pretinzându-le întotdeauna să ne răspundă la întrebări și povestiri mai ușoare, lucrând practic după puterile lor, pe când dela cei dotați normal și supranormal, vom cere eforturi intelectuale și practice, după inclinații, mai mari.

Totul se face în grupul social spre binele societății și al lor personal, făcând din ei elemente umane și de emulație reciprocă. Deci, să nu se creadă că învățământ individualist înseamnă să te ocupi numai de un singur elev ci, de toți, însă dând totul după fiecare individualitate, în școală și în clasă, alcătuite eterogen.

Individualizarea are un alt înțeles; ea cere formarea de grupuri omogene de școlari, după vârstă, aptitudini mintale și inclinații profesionale. Vom avea astfel clase de subnormali, normali și supranormali în cece privește învățământul teoretic, apoi grupuri de muncă după inclinațiile profesionale practice. De exemplu: cei buni pentru aritmetică formează un grup; cei cu inclinații la gospodărie sau lemnărie etc., alte grupuri. Înseamnă să trăiască și să fie educat fiecare în gru-

pul din care face parte, formându-se clase sociale cum erau la vechii Indieni. Judecata făcută este o sofismă. Realitatea are alt înțeles. Dacă am înțelege astfel individualizarea am săvârși o mare greșeală. Armonia socială nu s'ar putea menține.

Și aici învățământul se face tot în grupul social, tot în școală, dar potrivit învățământul mentalității copiilor, punând mai întâi la cercetare pe cei mai buni, apoi pe cei slabi. De ex.: când facem o lecție de istorie, după ce am făcut predarea, la reproducere punem s'o facă întâi cei buni la memorie, apoi pe ceilalți, fiind mulțumiți cu ce poate fiecare. Tot așa la o lecție de lucrul manual: imediat punem să lucreze pe cei cari au aplicațiuni și alături de ei pe ceilalți.

Desigur, poate că cineva ar zice despre cele expuse mai sus că sunt lucruri banale. Așa înțeleg individualismul și individualizarea, așa le explic, pentru că sistemele educative: Montessori, Decroly, Dalton, Winnetcka, Mannheim, tot pe acest înțeles se bazează, însă fiecare din ele cu lipsurile și părțile lor bune.

Ministerul educației noastre naționale, am văzut că a luat dispoziția, pentru a face o experiență, să creeze câteva clase de copii după măsură. Asemenea organizație a luat ființă la Cluj și București.

O condiție esențială a individualismului și individualizării este activismul. Elevul în ambele cazuri să lucreze prin propriile lui forțe. Respectarea principiilor: concentrarea materiei de învățământ, cercurilor concentrice, centrelor de interes, este o condiție sine qua non.

Individualismul și individualizarea cer ca școlile să fie dotate cu teren agricol, ateliere, bucătărie, săli de lucru, muzeu, bibliotecă, inventar agricol și altele, cerințe cari sunt rar îndeplinite la școlile noastre.

Aceste două direcții ale învățământului — individualismul și individualizarea, — dau roade numai dacă se întemează pe principiul integralist și formativ organicist. Dezvoltarea psiho-fizică trebuie făcută în mod proporțional direct și din năuntru în afară, respectând etapele de creștere.

IMPORTANȚA JOCULUI ÎN PERIOADA ȘCOLARĂ

de: IONEL V. DIACONU

Problema jocului este de o importanță capitală în viață, atât din punct de vedere fizic cât și din punct de vedere psihic.

Înainte de a trece la tratarea miezului problemei, îngăduiți-mi să vă fac un scurt istoric asupra felului cum a fost privită această activitate în evoluția pedagogică. Și întru cât este vorba numai de jocul copiilor, ne vom mărgini numai la acei pedagogi, care s'au ocupat de activitatea copilului. Mă voi mărgini numai la pedagogi posteriori elvețianului Rousseau, căci el este cel dintâi care atrage atenția publicului în spre copil.

»Căutați de vă cunoașteți copiii căci de sigur nu-i cunoașteți«, schimbând astfel centrul de gravitate al școlii vechi-cartea cu această ființă nevinovată, copilul.

Curentul filantropinist întemeiat de Rousseau, continuat de Bassedov și Szalman pe teren practic în școala dela Snefental și Emanuil Kant, pe teren teoretic, introduce copilul definitiv în pedagogie, intensificând și mai mult atenția publicului asupra copilului și căutând mijloace pentru dezvoltarea lui.

Astfel în școala dela Snefental, Szalman introduce sportul, un joc sistematizat, cu scopul ca învățământul să fie plăcut. Jocul era un mijloc pentru atingerea scopului. Pedagogii următori cum e bunăoară Doamna D. Alambert exagerează jocul, deraind într'un învățământ amuzant.

Tot un fel de joc am putea spune că a fost și școala dela Nöicf a lui Pestalozzi. Ei nu își dădeau poate seama întru toate de importanța jocului ci îl practicau pentru a cultiva plăcerea.

Cel care își dă seama de importanța adevărată a jocului în viața copilărească este Fiderich Herbart. El spune: »Lăsați copiii să se joace, căci jocul este al lor și ei prin joc trăiesc și se dezvoltă«.

Asupra importanței jocului s'au lansat o mulțime de teorii. Așa bunăoară pedagogul Schaller emite teoria jocului recreație, după care jocul servește ca să odihnească corpul și mintea. Unii îi admit în parte această părere, iar eu o cred o irealitate.

Copilul se joacă întotdeauna, atât când este odihnit cât și atunci când este obosit. Teoria prisosului de energie, emisă de Spencer, după care jocul este o descărcare de energie, îmi pare mai reală. Inșă copilul se joacă și atunci când este obosit și n'are deci energie în plus. Această teorie a lui Spencer se admite în parte.

Naturalistul Heghel a emis teoria atavismului, prin care jocul este considerat ca o activitate înăscută, rămasă dela generațiile antecedente și care trebuie exercitată. Cea mai bună părere emisă până acum și admisă de toți este părerea pedagogilor Carr-Groos. Acești doi pedagogi au emis părerea că jocul este un exercițiu pregătitor pentru vieța de mai târziu.

Luând acum în analiză părerile care s'au emanat despre această problemă vedem că toate au dreptate în parte și dacă am putea să le combinăm pe toate într'un ansamblu, am da la soluția cea mai reală a acestei problema.

Dacă privim pe un copil în jocul lui liber, vom vedea cum i-a parte întreaga lui ființă. Să ne gândim la un joc oarecare al copiilor sau cel mai bun lucru este să luăm jocul nostru de acum. Să ținem seama că am numit această activitate a noastră joc, ca mai târziu să putem face deosebirea între joc și muncă. Să luăm jocul hoina. Să luăm bunăoară orice joc pe care îl cunoaștem și să ne gândim la el. Care activitate se manifestă mai întâi. ?

Desigur că cea intelectuală. Munca intelectuală este întotdeauna precedată de munca fizică. Copilul mai întâi muncește cu capul și la urmă vine activitatea fizică. Puterile sufletești se desvoltă toate într'un grad oarecare în joc. S'ar crede că sunt jocuri la care fizicul nu i-a parte.

Așa e bunăoară jocus matematic. Dar realitatea e alta. Și prin acest joc se desvoltă o parte a corpului și anume creerul.

Psihicul și fizicul stau într'un raport invers proporțional de desvoltare.

Jocul este mijlocul cel mai potrivit prin care copilul se desvoltă în mod armonic. Este o stare normală a copilăriei,

fiind perioada de pregătire a vieții de mai târziu. Copilul în joc parcurge o scară din evoluția omenirii conform principiului biologic »Ontogenia repetă filogenia«

Vieța copilului fiind joc, jocul e lucru serios pentru copil. Având deci o importanță așa de mare, vedem că copilul nu se joacă fiindcă e copil ci e copil tocmai să se joace.

Și acum să privim puțin în pedagogia actuală. Sistenul Dalton, Winnetca și Mannheim nu sunt un fel de joc? Metoda actuală a lui John Dewey reduce totul la joc. Toate să se facă prin joc.

Nici un domeniu de activitate nu-i oferă copilului mai multe posibilități de dezvoltare ca jocul. În joc copilul își lasă drum liber pornirilor înăscute. Jocul este activitatea copilului care oferă pedagogului cel mai bun prilej de cunoaștere. În jocul liber copilul apare în toată amploarea naturală a lui.

În joc copilul se simte mai fericit ca oricând. Jocul trebuie canalizat și nu impus cum se obișnuiește de cele mai multe ori. Jocul impus e ceva silit, neplăcut și care n'are nici un efect bun asupra sufletului.

Prin canalizarea jocului natural s'a născut munca intelectuală.

Unuia i-a plăcut să se joace cu pensula și s'a făcut pictor, altuia i-a plăcut să se joace cu problemele și s'a făcut inginer.

Jocul copiilor trebuie canalizat și în același timp sistematizat.

Jocul sistematizat este munca intelectuală a noastră și de aceea am spus mai sus că un joc este și munca intelectuală a noastră ce o facem aici.

Pedagogia actuală cere ca toată educația tineretului să se facă prin joc. Jocul este activitatea în care se cunoaște individualitatea copilului și tot jocul este calea de urmat pentru formarea personalității, care din nefericire nu se formează ci se naște și de multe ori se năruiesc și cele înăscute ne cum să se formeze în școala noastră.

Peste școala de azi vor mai trece veacuri întregi până să formeze personalități. În școala de azi personalitatea este ceva utopic.

În teorie există dar în practică nu. E dureros dar nu avem ce face.

INVĂȚĂTORUL FOLKLORIST

de: ȘTEFAN C. COMAN

Nimeni — cred — nu se poate îndoi asupra faptului că trăim astăzi la începutul adevăratei noastre vieți naționale, care vrea cu orice preț să se închege odată definitiv, împletindu-se însă strâns cu trecutul nostru istoric și realitățile existente aici. Programa școlară actuală și mai cu seamă noile cercuri culturale sunt astfel întocmite să ne ducă spre acest scop. Cu acest bun prilej, principiul educativ al localismului și regionalismului își face singur loc. Se impune tot mai tare spre a fi aplicat. Mergem cu pași siguri spre o școală — în miezul ei — cu adevărat românească.

S'a revenit în sfârșit, cu multe greutate și pe latura politică la naționalismul constructiv; cel umflat — de vorbe multe și goale — a fost lăsat să-l măie vântul în pustiul de unde a venit. Este vrednic de luat în seamă acest lucru, fiindcă școala și până acum s'a trudit să meargă tot pe calea cea bună, adevărată. Rezultatele au fost cam slabe, însă nu din vina ei, ci din cauza situației general-sociale în care se încadra vremii trecute, din cauza regimului care și pe ea o influența destul de puternic.

Cu mândrie trebuie să constatăm, că tot nouă, învătărilor, ne revine și acum partea cea mai frumoasă, dar destul de grea, în cercetarea și exploatarea acestui vast câmp românesc. Suntem meniți, prin însași profesiunea ce îndeplinim, să trăim în mijlocul acestui mediu, care abia acum devine pe primul plan de observație.

Printre alte cercetări folklorul — această știință relativ destul de tânără — prezintă poate cea mai mare importanță pentru cunoașterea istoriei și ființei noastre psihologice. El se cere să fie scormonit din adâncuri de neam și prezentat în toate cutele lui. În privința aceasta, fiecare din noi ne-am asemăna într-o câtva acelui fachir, care este și un curajos și destoinic copil-scafandru, ce se asvârle în adânc de mare după moneda aruncată spre a o scoate. Ca el, vom culege, din lo-

curi necunoscute încă, acele boabe de mărgăritar — aurul scripitor, care formează bogata și scumpa noastră comoară spirituală, ce s'a păstrat din trecute veacuri sub spuză, în sate care, în cele mai multe cazuri, sunt cu aspect general foarte sărac.

La acest capitol vom cerceta feluritele legende, tradiții, credințe, datini, obiceiuri, superstiții, precum și arta poporană. Sunt apoi o mulțime de credințe în legătură cu pământul, apa, cerul, focul, ș. a. ¹⁾ O parte din materialul folkloric este în legătură strânsă cu vânătoarea, pescuitul, păstoritul, agricultura, industria, arta veche primitivă. Multe superstiții, credințe și obiceiuri are poporul nostru cu privire la diferite zile și sărbători mari, praznice cum sunt: Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza, Sfântu Ion, Paști. ș. a. La nașteri, botez, nuntă, înmormântare există de asemenea o mulțime de credințe, moștenite poate încă dinainte de Creștinism. Păstrătorii adevărați ai acestor comori sunt de obicei cei mai bătrâni și săraci oameni și femei din sat, cari numai au văzut școala în viața lor.. Este o adevărată calitate, dibăcie, artă chiar să te apropii, să înțelegi și să pătrunzi până în adâncul sufletului acestuia simplu dar adesea curat. Poveștile de tot felul, jocurile sociale, tradițiile apar în șezătoarele, iarna la gura sobei, când se toarce, se petrece cu haz, ori se lucrează altceva, de obicei povestindu-se cu multă plăcere. Aci, în această adevărat veche școală sătească a mult încercatului nostru neam, a trăit și trăește Românul intens viața lui sufletească. Aci — dela cei mai în vârstă — tineretul din generațiile trecute, uimit și plin de curiozitate, a ascultat și prins minunat de repede noi lucruri și fapte bune-rele, pentru el vrednice de luat în seamă.

Literatura poporană toată se înglobează în acest capitol de folklor. Se culeg cu exactitate, redându-se pe cât se poate și particularități din sunetele dialectale: colinzi, doine, balade, strigăte (chiuituri), orații dela nuntă, hori, descântece, vrăji, ghicitori, proverbe, glume, cântece chiar. Cuvintele cu înțeles local se explică într'un glosar.

Toate aceste trebuesc redare până în cele mai mici detalii. Culegătorul să nu uite că există și anumite criterii de alegere și redare a acestor producții.

1) C Rădulescu-Codin: „Comorile poporului”, edit. Casa Școalelor, București, 1930, pag. 254—276.

Folkloristul trebuie să aibă dorul de a pătrunde cât mai efund în sufletului poporului, care este cel mai mare poet anonim, creator și păstrător de valori; să culeagă poezii direct dela izvor dela oameni, femei, copii în deosebi dela cei neștiutori de carte. El în primul rând să fie pătruns de însemnătatea folklorului; să fie cât se poate de sincer obiectiv, să redea aidoma, nemeșteșugit versurile, așa cum le-a auzit, cu alte cuvinte, să nu adauge, să lase, deci să nu schimbe ceva din forma și structura producției. I se cere o mare doză de răbdare și perseverență.²⁾

Specialiștii au stabilit că la orice text cules în mod serios, deci științific, trebuie neapărat să se noteze numele, pronumele, locul și data nașterii, dacă cel dela care se culege știe sau nu carte, precum și data când și de către cine s'a cules. Se pot da cât de multe alte informații în sensul acesta, căci toate sunt foarte prețioase.

Rostul acestor culegeri este nespus de izolat.

«Cine izbutește să înțeleagă bogăția fără seamăn a sărăciei care-l împresoară, cine izbutește să o facă obiect de observație permanentă, pasionată, de discarnere critică. de cea mai aleasă activitate culturală (păstrătoare de valori și creatoare de cunoștințe), a scăpat de primejdia de a se scufunda în *ignoranța* acelei sărăcii. Ea nu-l mai poate înghiți. . .», zice un pasionat cărturar.³⁾ Ceva mai jos, dânsul adaugă printre altele, că intelectualii dela sate ar fi «toată vieța pioneri tot mai destoinici, pe care în posibilitățile de exploatare ale terenului, de surprindere a faptelor, nu-i poate ajunge nimeni».

Folklorul însă este în strânsă legătură cu o altă știință: etnografia, pe care o ajută mult. Aceasta de asemeni studiază sufletul — gândul și inima — neamului materializat în diferite obiecte făcute de mâna omului simplu dela țară, lucruri ce sunt originale, frumoate ca stil și utile în același timp.

Din aceste culegeri, filologia ar avea la îndemână un cât mai bogat material de informații și ar putea cu mult mai sigur să tragă anumita concluzii științifice în studiile ei comparative.

2) Revista „Izvoarașul”, Mehedinți. Nr 9—1936, pag. 319—324.

3) Dl prof. D. Ioanoviciu: „Învățătorul și cercetarea monografică a satului” în Gazeta de Vest din 26 Aprilie 1935, pag. 2.

Literaturii noastre, în general, i-am da noi producții poporane cari i-au rămas încă neeunoscute până acum.

Un recunoscut mare savant și vizionar zice că va veni momentul când, în loc de a trata cântecele populare numai ca bucați de literatură, le vor face să intre în vastul domeniu al psihologiei comperate. Atunci, dintr'o regiune la alta, le vor examina cu liniștea, inteligența și erudiția omului de știință și se va ajunga la un lucru care nici nu se poate bănuși în acest timp când sunt prea mulți diletanți, cari nu sunt despărțiți total de remanieri și falsificări: contactul dintre națiuni diferite și totuși asemănătoare în fond, prin această operă a cărei cunoaștere adevărată ar fi așa de folositoare pentru știință.⁴⁾

Cu durere, istoria ne dovedeste că mereu am tot adus orice de peste hotare în ale literaturii și culturii, începând cu munca uriașă a unui Eliade Rădulescu și până mai în zilele noastre. Astăzi este vremea răscolirii forțelor letente, ce zac în adâncul ființei acestui neam. Ni se cere o cultură absolut proprie — idei și sentimente isvorite din însași spiritualitatea neamului nostru. Pecetea caracterului nostru etnic, a specificului și originalității noastre depline să apară în toate ca ceva strălucitor. Pentru acest fapt trebuie să ne cunoaștem în intimitate, să știm bine pe ce temelie clădim altarul neamului.

Aceasta desigur va constitui peotru noi și neamul întreg o nouă cucerire glorioasă câștigată în timp de pace, nu însă în lung și larg, ci cât mai spre adâncuri.

Se va cimentă astfel pe veci unirea noastră sfântă.

---

⁴⁾ Dl prof. Nic. Iorga: „Poezia lirică la Români”, trad. de P. Br. în Cuget Clar, Anul II, Nr. 43, București, 5 Mai 1938.

1) HOREA STREINULUI*Ceteră și voci la petreceri.*

Streină streinătate,	Maica-i slabă nu mă poate.
Nu mă străina departe,	Da' am o soră mitité
Că n'am cine să mă coate :	Și nu-mi știe cărările.

Aceiași melodie la vorbele :

Mânce-te truda necaz,	Că de nu îi învăța
De tânăr în tine-am tras :	Doamne, mult îi căpăta.
De tânăr fără musteață,	Alelei zilele mele!
Mi-o țâpat pușcuța'n brață.	Două-s bune, zece-s rele
Na. copile și o 'nvață,	Tot așa-mi petrec cu ele.

Melodia se cântă la toate petrecerile, vorbele mai rar.

2) HORĂ BĂTRÂNEASCĂ*Ceteră și voci la petreceri.*

Bătrânețele m'ajung	Cu capu' către hordău
Dintr'o crâșmă 'ntr'alta bând,	S'aud vinul vâjâind
Cu mândrile tropotind!	Și mândrele tropotind.
Bătrânețe haine rele!	Frunză verde iarbă grasă
Scoate-mă doamne, din ele!	M'o cotate moartea p'acasă
Doamne, nu mă bătrâni	Și-s la crâșmă după masă,
Până mi-or crește pruncii,	C'o iagă de vin pe masă.
Dacă pruncii mi-or crește	„Mă rog, moarte mă mai lasă,
Dup' acea mă bătrânește.	C'am o casă de copii
Mândră când oi muri eu	Ș'o mie de datorii
'Ngroapă-mă la fogădău	Făcuțe tăt prin beții“.

3) PE DIN SUS DE ORĂȘTIE !

1.	Că de când d'acas' am plecat,
Pe din sus de Orăștie	Plugu 'n șur'a ruginat
Vin doi frați din cătănie.	Boii 'n câmp o pășunat
Zice frate către frate :	Părinții ne-o așteptat
Pune frate, mâna'n șele	Cu mult dor și cu oftat...
Și trage-o hore de jele.	

2.

Pe din sus de Baia-Mare
Mere-un căpitan călare
Cu trei sute de cătane:
Căpitanul șuierând
Și cătanele plângând:

Știuta-ți voi feciori bine
Când ați dat mâna cu mine,
Că nu-ți muri pe perină
Și-ți muri prin țări streine;
Și-ți pune mâna la cap
Și-ți muri ca cel sărac,
Fără lumină de său,
Fără om din satul tău;
Fără lumină de ceară,
Fără om dintr'a ta țară!

3.

Pică unu'ntro cărare,
La el sboar'o fată mare
Și-i aprinde lumina.

Căpitan din graiu grăie
Stânge fată lumina,
Că ți-oi stânge vieața!
La cătan' așa i-i dată
Ca să rămâie pușcată
La cătană i-i popa
Gornistul cu trâmbița
Și dobașul cu Doba!

4.

Da' neamțule nu ți-i jele
Că vezi sânge pe curele
Cursă din oasele mele?
Și neamțule nu ți-i greu
Că vezi sânge pe ceacău
Cursă din căpuțul meu?

Bată-te, neamțule. bată,
Nu te bată botele,
Bată-te lacrimile,
Lacrimile maicilor
Și dorul Feciorilor.

S'a cântat de cătane venind din războiu. Melodia se mai cântă la petreceri.

CHIUITURI LA NUNTĂ

In drumul dela casa miresei până la casa mirelui.

1.

Ie-ți mireasă, ziua bună
Dela grădina cu flori,
Dela frați dela surori,
Dela fete și feciori.
Și dela păru cu pere,
Dela pretenile tale.

2.

Plânge-ți fată, părul tău,
Binele tătâne-tău;
Plânge-ți fată chica ta,
Binele dela mă-ta
Sohan nu li-i căpăta.

3.

Nu te bucura mireasă
Bota-i după ușe 'n casă
Și cioplită și mezdrită
După spate-i curuită.

4.

Caro-i maica mireșai
Iasă în pragu' tinzăi
Și să ¹⁾ roage către soare
O'are-o fică mărgătoare
Intre munți, într'alte curți
La părinți necunoscuți.

5.

Mare-i tina, marc-i molul,
 Mare-i dragostea și dorul;
 Mare-i tina pă uliță
 Rău ești bade, la credință;
 Mare-i tina pă ogrăzi
 Nu vii. bade, să mă vezi!

6.

Măruț roșu holtoan
 Bade nealcoș și hiclean;
 Birișel de p'ângă boi

Cere gură dela noi.
 Noi zicem că nu i-om da,
 El zice că ne-a 'mburda.

7.

Birișel cu pană mare,
 Dă pă boi să margă tare
 S'ajungem în sat cu soare.
 Să ne vadă oamenii
 După ce-am purtat boii:
 Dup'o scumpă de mireasă,
 Dup'o dragă de nevastă.

Auzite dela Seleși Vasile ceteraș, de 45 ani, soția sa Ana de 36 ani și Bobotan Ana n. Ardelean de 40 ani locuitori în comuna Criștelec, jud. Sălaj.

Gh. Hobjilă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1) Și să — Expresie ce se întrebuințează în comună în înțelesul: Să se.

Asociația Invățătorilor din România   Secția Sălaj

Nr. 29—1939.

CONVOCARE

În conformitate cu dispozițiunile Art. 18 din Statut și potrivit hotărârii Comitetului Central, convocăm în

ADUNARE GENERALĂ ANUALĂ

pe membrii secției Sălaj a Asociației Generale a Invățătorilor din România la Zalău, pe ziua de 24 Iunie 1939, în sala cinematografică a orașului.

Ordinea de zi:**I.**

1. La ora 7 serviciu divin și parastas pentru membrii decedați ai Secției în bisericile românești.

2. Deschiderea adunării la ora 8.

3. Alegerea alor 3 membrii verifcatori ai procesului-verbal al adunării.

4. «Chemarea de astăzi a învățătorului: 1. Rolul său în educația tineretului, 2. Rolul său în educația poporului».

Raportori: Dl. Gavril Moigrădeanu inv. în comuna Săuca.
Supleant: Dl. Dumitru Vlasie inv. în comuna Sărmășag.

5. «Căminul de odihnă al învățătorilor sălăjeni».

Raportori: Dl. Petru Popescu. Supleant: Dl. Grigore Rusu inv. în Zalău.

6. »Modificarea Statutelor Secției Sălaj« în conformitate cu Statutul Asociației Generale a Inv. din România modificat la 5 Septembrie 1938.

Raportori: Dl. Traian Cionfi inv. în comuna Supurul de jos. Supleant: Dl. Alexandru Sabău inv. în comuna Sânmiclăuș.

7. «Situația morală și materială a școlii primare și a învățătorului».

Raportori: Dl. T. Diaconu inv. în com. Moftinul-Mic; Supleant: Dl Victor Gliga inv. în comuna Sanislău.

8. Raportul general al: 1. Comitetului Central al Secției. 2. Casierului. 3. Cenzorilor. Aprobarea lor și darea cuvenitei descărcări.

9. Votarea bugetului Secției pe anul 1939—1940.

10. Propuneri. (Se vor lua în considerare cele intrate cu 8 zile înainte la biroul prezidiului).

11. Alegerea Comitetului Central Comisiei cenzorilor și a Jurisconsultului Secției. (Alegerile se vor face în conformitate cu Art. 19 din Statute).

12. Inchiderea adunării.

II.

Seara la orele 21 fix sărbătorirea d. colegi pensionați, în cursul anului, printr'un festival artistic organizat, în sala teatrului orășenesc, de către Subsecția Zalău cu concursul corurilor inv., și a școlilor primare din Zalău. Programul va fi afișat și distribuit seara la casă.

După program dans. Costumele naționale vor fi preferate și *premiat*e.

Notă : Conform Art. 10 din Statute participarea membrilor este obligatorie. În caz, că nu se va întruni, legal, adunarea pe ora fixată, ea se va ținea peste 2 ore cu orice număr de membrii prezenți.

Carei, la 15 Mai 1939.

Președinte,
Ioan Cleja.

Secretar,
Macedon Olariu.

RAPORTUL

Comitetului Central despre activitatea Secției Sălaj pe anul 1938—39, către Adunarea Generală convocată în Zălau. pe ziua de 24 Iunie 1939

Onorată Adunare Generală,

Activitatea anului expirat s'a inaugurat sub auspiciile unui spirit de largă înțelegere a revendicărilor noastre morale și materiale. Acțiunea continuă desfășurată de Asociația Generală, care a știut să se ridice peste interesele mărunte și să promoveze o conștiință superioară membrilor ei, germinează adânc în toate domeniile de activitate obștească și a impus opiniei publice.

Sosise momentul marilor reforme și frumoaselor realizări pentru școală și slujitorii ei. Invățătorimea vedea sesizate și îndeplinindu-se toate lipsurile și defectele școlii noa-

stre pentru funcționarea cărora a luptat vreme de atâția ani prin presă și congrese. Se spera și în rezolvirea problemei revendicărilor noastre materiale. Congresul dela Constanța a confirmat această așteptare, căci prin declarații autorizate ni s'a promis o îmbunătățire a situației materiale, iar începutul de dreptate ne era asigurat cu bugetul anului 1939, când salariul începătorului urma să fie simțitor mărit.

DL ministru Petre Andrei, la preluarea Ministerului Educației Naționale, a sesizat soarta tragică a învățătorului și a dat expresie acestor sentimente prin următoarele cuvinte: «Învățătorii și dascălii în genere au o soartă tragică. Dascălul trebuie să dea mereu din prinosul lui sufletesc și să-i vadă pe toți trecând înainte, iar el rămâne pe aceeași poziție și în aceeași situație».

Era o ambianță în totul favorabilă revendicărilor noastre materiale și cauza era câștigată în parte.

Evenimentele externe au zădărnicit cursul acestor realizări, iar azi, toate resursele țării sunt utilizate pentru înzestrarea armatei și întărirea frontierelor.

* * *

Noua așezare a Statului a scos la iveală, mai mult ca oricând, necesitatea întăririi și adâncirii solidarității în cadrele organizației noastre profesionale. Această temeinică consolidare, ne va da posibilitatea în viitor, să ne susținem cu mai multe sorți de izbândă interesele profesionale și să reacționăm ori de câte ori drepturile școlii ar fi nesocotite. Rolul ei e definitiv fixat prin cuvintele dlui ministru D. V. Țoni rostite la congresul extraordinar al salariaților publici din 15 Ian. a. c.: «Am socotit că trebuie să fiu azi aici, ca să afirm încă odată credința mea nezguduită în necesitatea asociațiunilor profesionale, credința în necesitatea conștiinței unitare a funcționării ca element principal al conștiinței naționale».

În lumina acestei credințe să ne desăvârșim educația profesională, care împlinește o mare necesitate socială: armonizarea intereselor noastre cu interesele Statului. Și ca o dovadă a acestei armonizări este munca anonimă desfășurată de învățătorul, clipă de clipă, pe șantierul naționalismului — în lumea satelor — pregătind puterea morală a Nației, care s'a manifestat atât de admirabil în recentele evenimente.

A fost examenul patriotismului și conștiinței profesionale a învățătorului.

* * *

Cu regret trebuie să raportăm că, numărul membrilor Secției noastre a scăzut, prin trecerea la cele veșnice a colegului:

Farcu Gheorghe Inv. Dobra.

Când amintim acest nume, rugăm Adunarea Generală să dea expresie durerii sale prin ridicare și păstrarea unui minut de reculegere.

În urma acestor considerente lăsăm să urmeze raportul detaliat asupra activității Secției dela ultima adunare generală și până azi.

1. Activitatea Comitetului Central

Președintele și secretarul, au ținut seamă de hotărârile Adunării Generale și ale Comitetului Central, înaintând locului în drept dezideratele spre soluționare și nizuindu-se să fie expresia reală a doleanțelor colegilor. Au rezolvat toate agendele și actele ce le cad în competență și bazați pe hotărârile Comitetului Central au lansat circulare și au dat directive în chestiunile de interes general profesional. La Congresul Asociației Generale ținut la Constanța în Septembrie 1938, Secția noastră a fost reprezentată prin vicepreședintele ei Eugen Șimonca și Macedon Olariu, secretar.

Comitetul Central a ținut 2 ședințe, în cari a rezolvat chestiunile administrative ce cad în competența sa.

Delegația Permanentă a ținut o singură ședință, în ziua de 6 Ian. 1939, în care a aprobat unele ajutoare colegilor solicitanți și a verificat încasările la fondul de construcție al Căminului.

În anul acesta s'a reușit să se stabilească o perfectă armonie și o colaborare activă între autoritatea școlară județeană și conducerea Secției. Pentru aceasta exprimăm mulțumirile noastre dlor: revizor școlar Vasile Gr. Pupăză și subrev. școlar Petre Popescu.

2. Activitatea Subsecțiilor

Subsecțiile au dezvoltat o activitate frumoasă. La adunările lor au participat — pe lângă președintele Secției și un

număr impunător de colegi, — toate autoritățile cu un interes vădit, stabilindu-se și pe această cale o conlucrare armonică în domeniul activității publice. Fiecare Subsecție și-a organizat o bibliotecă proprie; remarcăm biblioteca Subs. Tășnad.

3. Invățătorimea sălăjană, conștie de menirea ei, s'a încadrat cu tot entuziasmul în noua organizare a Statului.

4. Gestiunea „Almanahului“

s'a rezolvat în mod onorabil pentru ambele părți. Secția și-a încasat drepturile ei.

5. Revista Secției

Revista «Școala Noastră» a trecut în proprietatea și sub conducerea Secției. Azi, când avem revista noastră, apelăm la munca colegilor, pentru a putea face din ea o tribună a tuturor problemelor școlare și revendicărilor profesionale.

6. Căminul de odihnă

Dela alegerea sa, Comitetul Central și-a îndreptat acțiunea în direcția organizării pe teren economic a Secției noastre. În acest scop și ca prim pas al acestei acțiuni, a fost cumpărarea lotului dela Băile Episcopiei. Dreptul de proprietate asupra aceluși lot n'a putut fi întabulat și transcris pe Secție până azi, fiindcă este grevat de unele datorii cari sunt în curs de radiere.

La Adunarea Generală din 21 Mai 1938, ținută în Zălau, dl revizor școlar Petre Popescu «... trimite copia ofertei Primăriei orașului Zălau, prin care pune la dispoziția Secției Sălaj un teren la «Meseș» în extensiune de 5 jug. plus piatra și materialul lemnos, cu obligația pentru secție de a construi pe acel teren Căminul de odihnă în valoare de cca. 1.500.000 lei. După citirea acestora dl președinte invită adunarea să ia în serioasă dezbateră această ofertă».

Din discuțiile avute se concretizează următoarele: «Invățătorimea sălăjană salută cu deplină satisfacție scrisoarea dlui revizor școlar Petre Popescu. Să se primească oferta Primăriei orașului Zălau și să se ia măsuri pentru traducerea ei în faptă. Terenul dela Băile Episcopiei să se păstreze».

În ședința din 2 August 1938, la care au participat membrii Comitetului Central, comisia cenzorilor și un număr însemnat de învățători — ca exponenți ai colegilor pe plase, —

dl revizor școlar Petre Popescu și-a expus astfel punctul de vedere :

«Nu imput nimănui părerile contrarii ce s'au lansat în legătură cu construcția depe «Meseș», am datoriat să-mi susțin ideea bazat pe următoarele considerente :

1. Localitatea «Meseș», punctul «Pădurea Unirii», este în județul nostru și la o depărtare numai de 3 - 4 $\frac{1}{2}$ km. de capitala județului ;

2. La construcție dăm de lucru conjuțenilor noștri ;

3. După construcție dăm posibilitatea de ridicare economică a satelor curat românești din apropierea muntelui ;

4. Sumele ce se investesc în clădire sunt numai sălăjene, deci să se investească mai înainte numai în Sălaj ;

5. Cadoul Primăriei Zălau în valoare de oca. o jumătate milion lei».

«In urma unei serioase examinări a problemei și a discuțiilor anterioare, se aduce următoarea

Hotărîre :

«Se primește cu unanimitate și însuflețire oferta Primăriei Zălau și totodată — în numele învățătorimii sălăjene, — se exprimă cele mai adânci și vii mulțumiri conducătorilor Primăriei Zălau, pentru acest gest mărinimos și de înaltă înțelegere și prețuire a tagmei învățătoarești. Se hotărăște construirea Căminului pe terenul donat».

Comitetul de construcție s'a format astfel : Președinți de onoare : dnii Colonel Gh. Petrescu, prefectul județului și Liviu Brândeș, primarul orașului Zălau. Președinte Ioan Cleja, Secretar Macedon Olariu.

Membrii : Dr. Eugen Rusu, șeful serv. adm. al Primăriei Zălau, membru de onoare ; Petre Popescu, rev. școlar ; Aug. Maxim, Vasile Robu, Valeriu Oșian, Eugen Șimonca, Simion Oros, Traian Cionfi și Gavril Moigrădeanu, membrii ai Comitetului Central ; Ioan Fathi, Ambroziu Sabou și Nicolae Căpăriu, cenzori ; Emil Sârbu, Alexandru Pop, Sabin Pop, Ștefan Șestac și Augustin Pop, subrevizori școlari ; Ioan Rațiu, Petru Marchiș, Gheorghe Bălaj, Petru Pantea, Victor Precup, Augustin Buhai, Andrei Sabou, Gavril Moldovan și Ioan Lazăr.

Delegația Permanentă s'a constituit după cum urmează : Președinte, Petre Popescu, revizor școlar ; secretar, Macedon

Olariu ; casier, Grigore Rusu ; membrii : Ioan Fathi, Alexandru Pop, Sabin Pop și Ioan Avram.

Delegația Permanentă este autorizată a face demersurile pentru întabularea și transcrierea dreptului de proprietate asupra donației făcută de Primăria Zălau ; a executa toate lucrările în legătură cu construirea Căminului ca :

Ridicarea sumelor necesare dela Administrația Financiară și dela Banca Populară «Invățătorul Sălăjan» ;

Procurarea și recepționarea materialului necesar ;

Angajarea și recepționarea lucrărilor și

Ordonanțarea sumelor necesare.

Ordonanțele de plată le face președintele, le contrasemnează secretarul și le achită casierul. Recepționările le face Delegația Permanentă, cu majoritatea membrilor prezenți».

În ședința Delegației Permanente din 2 Octombrie 1938, dl președinte Petre Popescu, citește copia ordinului No. 503—1938 al Ținutului Someș prin care comunică că, nu aprobă donația Primăriei Zălau făcută Secției noastre și recomandă vinderea ei prin bună învoială și fără concurență.

În ședința Comit. de construcție din 5 Ian. 1939, în urma expunerii făcută de dl Petre Popescu președintele Delegației Permanente s'a adus următoarea hotărîre :

«Comitetul ia act cu aprobare de cele relatate de dl revizor școlar Petre Popescu și hotărăște cumpărarea aceluia teren prin bună învoială și fără concurență».

În această ședință s'a primit demisia dlui Simion Oros și a fost cooptat în locul devenit vacant dl revizor șc. Vasile Gr. Pupăză, atât în Comitetul de construcție cât și în Delegația Permanentă.

În urma hotărîrii de mai sus s'a încheiat contractul ce urmează :

Contract de vânzare-cumpărare

Încheiat în virtutea deciziei No. 5771-261—1938 a Primăriei orașului de reședință Zălau, aprobată prin dec. No. 988—a Exc. Sale Dlui Rezydent Regal al Ținutului Someș, deoparte între Primăria orașului Zălau reprezentată prin primarul Dr. Cornel Sima, de altă parte între Asociația Invățătorilor din România Secția Sălaj, reprezentată prin președintele Ioan Cleja, în următoarele condițiuni :

1. Primăria orașului de reședință Zălau vinde prin bună

invoială Asociației Invățătorilor din România Secția Sălaj o suprafață de 5 (cinci) jug. cad. conform schiței anexate, din pădurea orașului «Meseș» partea «Nadaștau» cu prețul de 5.000 Lei la jug., 25.000 Lei, adică douăzecișicinci-mii Lei în total, imobil din cel cuprins în c. f. Nr. 1. Top. 2925-1.

2. Darea în primire a suprafeței cumpărate se va face la fața locului de reprezentanții primăriei Zălau, reprezentanților Asociației Invățătorilor Secția Sălaj, delimitându-se porțiunea în fața acestor reprezentanți de către organele silvice oficiale din Zălau (DI Șef al Ocolului Silvic sau locțiitorul său).

3. Se acordă Asociației Invățătorilor Secția Sălaj în mod gratuit material lemnos din cel uscat și pe picioare, ca brad, gorun și fag, precum și piatră și nisip din carierele primăriei și pământ pentru cărămidă care se găsește la fața locului și în jurul pădurei «Nadaștau». Ridicarea, exploatarea, transportarea și preluarea acestui material privind pe Asociație.

4. Se acordă folosință liberă, — fără a putea exclude terțele persoane — a izvoarelor de apă, cari nu cad în interiorul celor 5 jug. vândute, putându-le capta pentru uzul casei de odihnă. Apa astfel captată nu va fi folosită decât de Asociație. Captarea se va face în așa fel, ca izvorul în sine să fie accesibil și altora. Cumpărătoarea va putea edifica un bazin și în afară de teritoriul celor 5 jug. cumpărate, cu conducte de apă dela izvoare la bazin și dela bazin la casa de odihnă.

5. Primăria va amenaja și aduce în bună stare drumurile și podurile ce conduc la locul «Nadaștau», obligându-se a le întreține, acordându-se cumpărătoarei drept de trecere cu piciorul și vehicule după natura drumurilor ce sunt prin partea locului.

6. Primăria va conduce energia electrică necesară luminatului pavilioanelor ce se vor construi și jurului lor. Consumul curentului electric se va plăti de toți consumatorii inclusiv Asociația Invățătorilor în măsura consumului. Primăria se obligă a termina lucrările de conducere a energiei electrice pe data când casa de odihnă va deveni locuibilă. Orice instalație pentru adaptarea la fața locului a energiei electrice, privește pe cumpărătoare. Primăria nu-și ia răspunderea pentru cazul că energia nu s'ar putea conduce din cauza dificultăților tehnice, uzina electrică a orașului producând curent continuu.

7. Materialul lemnos depe suprafața vândută nu se poate defrișa, decât în măsura strict necesară edificării pavilioanelor casei de odihnă ce urmează a se ridica pe acel teren, a curții corespunzătoare și a eventualelor alei, cari ar fi necesare.

8. Materialul lemnos astfel defrișat este proprietatea cumpărătoarei.

9. Cumpărătoarea nu poate da terenului altă destinație decât aceea pentru care a fost cumpărat, adică edificarea pe el a unei case de odihnă și folosirea lui ca loc de recreație și de căutarea sănătății, acordându-se dreptul de plimbare celor care vor folosi casa de odihnă prin toată pădurea orașului și în special prin brădetele, putând chiar a amenaja o cărăruie în serpentină în lățime de maximum 1 (un) m. până la brădetele dela locul numit «Uszak». Această cărăruie se va face cu evitarea posibilă a tăierii materialului lemnos. Se vor putea așeza prin pădure și bănci, precum și edificarea unei cabane de adăpost. Toate acestea înafara terenului cumpărat.

10. Cumpărătoarea este obligată a edifica pe terenul cumpărat, casa de odihnă până la data de 1 Ianuarie 1942. Dacă din motive serioase nu s'ar putea termina edificarea până la această dată, consiliul comunal, sau organul care îi va ține locul va putea acorda o amânare pentru terminare, de maximum 2 ani.

11. La caz că nu s'ar edifica până la data menționată, casa de odihnă, adică nu s'ar începe această edificare sau începută fiind, ar fi lăsate lucrările într'un stadiu de începere, contractul de față se reziliază de plin drept, obligându-se cumpărătoarea la despăgubiri.

12. Pentru arsul cărămizii, se acordă cumpărătoarei în mod gratuit material lemnos provenit din curățirea și rărirea pădurei orașului, prin împrejurimi.

13. Terenul vândut până la edificare nu se poate înstrăina. La caz de renunțare la el din partea cumpărătoarei, Primăria se obligă la răscumpărarea lui pe prețul de cumpărare, iar dacă cumpărătoarea ar face terenul de vânzare după edificarea casei de odihnă, Primăria își rezervă dreptul de preemțiune, totală sau parțială, după cum s'ar pune în vânzare.

14. Asociația Învățătorilor din România Secția Sălaj, cumpără dela Primăria orașului de reședință Zălau, o suprafață de 5 (cinci) jug. cad. pădure din imobilul cuprins în c. f.

No. 1 Zălau, No. top. 2925 1 cu prețul total de 25.000 adică douăzecișicinci-mii Lei care se va plăti primăriei până la data de 15 Febr. 1939 și declară că cunoaște și primește de obligatorii toate punctele din prezentul contract, suportând toate speșele de timbre și înregistrare.

15. Primăria orașului de reședință Zălau dă dreptul ca terenul să fie întabulat în cărțile fonduare asupra cumpărătoarei Asociației Învățătorilor din România Secția Sălaj.

Contractul după citire și aprobare de ambele părți contractante, s'a semnat.

Zălau, la 28 Ianuarie 1939.

Martori :	Advocatul Primăriei :	Vanzător :
ss. <i>Petre Popescu</i>	ss. <i>Dr. Gheție</i>	L. S. ss. <i>Dr. C. Sima</i>
ss. <i>Macedon Olariu</i>		<i>primar.</i>
ss. <i>Dr. Eugen Rusu</i>		Cumpărător :
ss. <i>Dr. A. Sămi</i>		L. S. ss. <i>Ioan Cleja</i>

În ședința Delegației Permanente din 11 Februarie 1939, dl președinte Petre Popescu declară că, toate demersurile și deplasările pentru construirea Căminului de odihnă le-a făcut în mod gratuit până la acea dată. «Delegația Permanentă luând act de declarația dlui Petre Popescu, îi exprimă viile sale mulțumiri pentru ofranda adusă în interesul învățătorimii din acest județ».

În ziua de 26 Februarie 1939, în pădurea «Unirii» din Meseș, s'a făcut punerea în posesiune a Asociației Învățătorilor Secția Sălaj, asupra terenului de 5 jug. cumpărat dela Primăria orașului Zălau, în prezența dlor : Dr. Eugen Rusu, reprezentantul Primăriei Zălau ; ing. A. Chibeleanu, șeful Oc. Silvic Zălau ; Coloman Syllaba, brigadierul orașului ; iar din partea Secției : Petre Popescu, președintele Deleg. Perman. ; Macedon Olariu, secretar ; Grigore Rusu, casier ; Alex. Pop și Ioan Avram, membrii. Reprezentantul Primăriei Zălau a indicat carierele orașului din cari se va exploata piatra necesară fundației, iar dl inginer silvic a marcat arboretul care va fi tăiat.

În ședința Deleg. Perm., din 5 Mart. 1939 ținută în «Pădurea Unirii» pe terenul cumpărat, fiind prezenți dnii : Vasile Gr. Pupăză, revizor școlar ; Petre Popescu, preș. Deleg. Perm. ; Macedon Olariu, secretar ; Grigore Rusu, casier ; Alexandru Pop și Ioan

Avram, membri, au fost angajate lucrările de mai jos, acceptându-se ofertele cele mai avantajoase — în prezența ofertanților cari și le-au susținut la fața locului, — după cum urmează :

a) Exploatarea pietrei necesară fundației, pentru suma de 250 Lei la 1 stânjen (8 m). dlui Mocan Pavel și soții din comuna Stâna.

b) Transportul pietrei dela carieră la șantier, pentru suma de 300 Lei la stg., dlui Mastan Ștefan din comuna Stâna.

c) Furnizarea cantității de 30000 kg. var transportat pe șantier, a 100 Lei la 100 kg. și 50 sferturi de lemne pentru arsul lui, dlui Pop Teodor din comuna Moigrad.

d) Facerea cărămizilor în număr de 300.000 - 500.000 bucăți, pentru suma de 350 lei la 1000 buc. arse și lemnele necesare la arsul lor, dlui Bakó Francisc din Zălau.

e) Tăiatul lemnelor și facerea lor în sferturi pentru suma de 30 Lei la sfert, dlui Ioan Costea și soții din Stâna.

Din lucrările angajate s'au realizat următoarele :

— Tăiatul lemnelor pentru arsul cărămizilor, în cantitate de 550 sferturi (1100 mc.) pe cari le-am primit gratuit.

— S'au terminat toate lucrările pregătitoare și lucrătorii angajați au început facerea cărămizilor.

— Prin stăruința colegului nostru dl Ioan Avram, s'a canalizat apa necesară facerii cărămizilor la 4 arii corespunzătoare celor 4 mese de lucru ale cărămidarilor.

— S'a acceptat oferta firmei Munteanu din comuna Călățele-Cluj, pentru furnizarea materialului de brad și care material este în curs de transportare.

Comitetul de construcție, în ședința sa din 2 Mai 1939, ținută la fața locului a hotărât :

«Comitetul de construcție, ascultând expunerea făcută și văzând cele realizate pe teren, exprimă gratitudinea și mulțumirile sale Delegației Permanente și în special dlui Petre Popescu, președintele ei, pentru munca depusă, corectitudinea și spiritul de economie în care au fost angajate lucrările. — Ratifică și aprobă lucrările efectuate, precum și cele angajate și cere Delegației Permanente să continue cu aceeași abnegație munca sa până la realizarea Căminului de odihnă».

Dăm mai jos situația încasărilor și plăților efectuate pt. Căminul de odihnă, pe data de 30 Aprilie 1939.

a) Incasări :		b) Plăți :	
Plasa Zălau	94300	Primăriei Zălau, 5 jug. teren a 5000 Lei . . .	25000
« Șimleu	82700	Taxele de întabulare . .	2588
« Carei	88900	Tăiatul lemnelor p. arsul cărămizii 552 sferturi a	
« Cehul-Silvaniei	73300	30 Lei și timbre . . .	16656
« Jibou	77650	Lucrările pregătitoare p. facerea cărăm. și avans	10600
« Supurul de Jos	56000	Avans în contul furnizării varului	2000
« Tășnad	76200	Pentru exploat. pietrei .	4000
« Crasna	69500	Transportul pietrei . .	1800
« Valea lui Mihai	66000	Lucrătorilor (canalizări, cabane, poduri) . . .	7315
		Scânduri	5407
		Transportul scândurilor .	3360
		Transportul nisipului p. cărămizi	400
<hr/>		<hr/>	
Totalul incasărilor :	683.550	Totalul plăților :	79126

Din încasările și plățile făcute rezultă un sold de Lei 605424, care este deșus la Banca Populară «Învățătorul Sălăjan» și din care se ridică sumele necesare pentru achitarea lucrărilor angajate și în curs de efectuare.

Situația colegilor cari au achitat suma integrală pentru Cămin este următoarea : Plasa Zălau 8 colegi, Șimleu 69, Carei 59, Cehul-Silvaniei 19, Crasna 44, Tășnad 51, Valea lui Mihai 51, Jibou 1, Supurul de Jos 27 ; total 329 colegi.

Sumele dela restul colegilor sunt în curs de lichidare.

* * *

Din ansamblu Comitetului Central, desfășurată în cei trei ani de activitate, reese evident, grija permanentă și eforturile continue de a da o nouă orientare Secției noastre, — în direcția consolidării și măririi patrimoniului ei.

În această credință, Comitetul Central, împlinind ciclul pentru care a fost ales, își depune mandatul, rugând pe cei cari vor urma la conducerea Secției, să continua realizările începute.

În urma celor expuse, propunem On. Adunări Generale, să binevoiască a lua act de raportul nostru și a-l aproba.

Unguraș, la 15 Mai 1939.

Președinte, **Ioan Cleja.**

Secretar, **Macedon Olariu.**

Proces-Verbal

dresat azi 2 Mai 1939, în ședința Comitetului de construcție al Căminului de odihnă, ținută în pădurea «Unirii» din hotarul orașului Zălau

Prezenți: Ioan Cleja președintele Secției, Petre Popescu președintele Delegației Permanente, Macedon Olariu secretar, Grigore Rusu casier, Ioan Fathi, Alexandru Pop, Ioan Avram, Ambroziu Sabou, Nicolae Căprariu, Eugen Șimonca, Traian Cionfi, Gavril Moigrădeanu, Augustin Pop, Victor Precup, Andrei Sabou, Petru Pantea, Gheorghe Bălaj și Gavril Moldovan, membrii.

Au asistat la ședință: Ioan Codreanu, Vasile Ștefuțiu, Aurel Pop, Dumitru Vlasie și Ioan Mureșanu; dnele: Suciu, Mango, Lolicu, Crețu, Cureau și dra Cotruș.

La ordinea zilei:

1. Dl Ioan Cleja, președinte, salută pe cei prezenți și declară ședința deschisă.

2. Dl Macedon Olariu, secretar, citește toate procesele-verbale despre ședințele și activitatea Delegației Permanente.

3. Dl subrev. școl. Petre Popescu, președintele Delegației Permanente, face o dare de seamă detaliată, în care arată toate fazele prin cari a trecut ideea construirii Căminului, de la lansarea ei și până azi, când toate lucrările de adunarea materialului sunt angajate și în parte efectuate.

3-a. Dl Ioan Cleja remarcă greutățile pe lângă cari s'a realizat acest început îmbucurător și cere o aprobare unanimă pentru lucrările efectuate și angajate.

3-b. Dl Gheorghe Bălaj, cere Delegației Permanente ca să ia măsuri pentru accelerarea lucrărilor, ca realizarea însăși să-i convingă și pe cei mai sceptici de necesitatea Căminului de odihnă.

Ad 3. Comitetul de construcție, ascultând expunerea făcută și văzând cele realizate pe teren, exprimă gratitudinea și mulțumirile sale Delegației Permanente și în special dlui Petre Popescu președintele ei, pentru munca depusă, corectitudinea și spiritul de economie în care s'au angajat lucrările.

Ratifică și aprobă toate lucrările efectuate, precum și cele angajate și cere Delegației Permanente să continue cu aceeași abnegație munca până la realizarea Căminului.

4. Se acceptă oferta firmei Munteanu din Călățele-Cluj, ca cea mai avantajoasă, pentru furnizarea materialului de brad.

5. Dl Grigore Rusu, casier, face o dare de seamă asupra gestiunii fondului de construcție, din care rezultă:

684.555 Lei încasări

79.126 Lei plăți

605.424 Lei sold, care este depus la

Banca Populară «Învățătorul Sălăjan».

6. Dl Petre Popescu, președintele Delegației Permanente, arată că a fost la Casa Școalelor și a cerut ca să ni se dea un arhitect care să ne facă planul și devizul Căminului. Dela Serviciul Arhitecturii i s'a răspuns că personalul este concentrat și nu ne pot satisface cererea.

La stabilirea planului și stilului în care se va construi Căminul, iau cuvântul dnii Ioan Cleja, Petre Popescu, Ioan Fathi și Vasile Robu. În urma discuțiilor, se stabilește că, planul și devizul Căminului vor fi prezentate la Adunarea Gl.

7. Dl Petre Popescu, președintele Delegației Permanente, arată că dl Colonel Gh. Petrescu, fost prefect al județului, a donat pentru fondul de construcție al Căminului cărți în valoare de 50.000 Lei.

Ad. 7. Comitetul de construcție ia act cu satisfacție de gestul dlui Colonel Gheorghe Petrescu și-i exprimă sentimentele de grațitudine ale învățătorimii sălăjene pentru donația făcută.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

8. Dl președinte Ioan Cleja, arată că, revista «Școala Noastră» a trecut în proprietatea și sub conducerea Secției. În ședința din 13 Aprilie 1939, Comitetul Central a încredințat redactarea ei dlui Macedon Olariu, secretarul Secției; roagă pe dl subrev. școlar Petre Popescu s'o administreze și pe viitor.

8 a. Dl Petre Popescu acceptă această calitate, însă numai cu aprobarea Inspectoratului școlar, pe care aprobare s'o ceară dl președinte al Secției.

Drept pentru care s'a dresat prezentul proces-verbal și s'a semnat de noi.

Președintele Secției,   Președ. Del. Perm.,   Secretar,
ss. Ioan Cleja   ss. Petre Popescu   ss. Macedon Olariu

Verificatori: ss. Alexandru Pop — ss. Ioan Avram

R A P O R T

de situația materială a «Asociației Învățătorilor» Secția Sălaj pe anul 1938—39, către Adunarea Generală din 24 Iunie 1939

Onorată Adunare Generală,

În conformitate cu dispozițiunile art. 37 din Statute, — avem onoare a Vă înainta pentru aprobare raportul general

de situația materială a Asociației noastre pe anul 1938 - 39 (dela 1 Aprilie 1938 la 31 Martie 1939) precum urmează:

Cont de gestiune la 31 Martie 1939

I. Venituri		Prevăzut	Incasat
1. Soldul casei la 1 Aprilie 1939		36910	36910
2. Cotizații dela membrii, 1% la salariul de bază pe anul 1938		60000	85107
3. Restanțe de cotizații din 1937		14363	2352
4. Cotizația globală de 1000 Lei de membru p. Căminul de odihnă		403428	
5. Dela dl S. Oros p. «Almanah»		36041	36041
6. Restanță de cotizație p. Casa învățat. București pe anul 1936		36960	
Idem pe anul 1937		72000	
7. Depunerea «Fond pentru Căminul de odihnă»		182572	
8. Venituri întâmplătoare		4000	9659
Total general venituri		446274	170069
II. Cheltueli		Prevăzut	Achitat
1. Cotizație la Asoc. Generală București 25%		15000	15000
2. Idem Asoc. Regională Cluj 15%		9000	
3. Idem Subsecției 10%		6000	8541
4. Pentru Cămin, din restul de 50% (30000 Lei), 30%		9000	
5. Fond cultural 5%		1500	
6. « de ajutorare 15%		4500	3551
7. « de rezervă 10%		3000	
8. « p. delegații Congr. Constanța		6000	6000
9. « « regional		2000	
10. « p. ședințele Comitetului Central		6000	6000
11. « p. ședințele Comisiei de Cenzori		3000	3000
12. « p. ședințele Delegației Perman.		3000	2374
13. « onorar p. casier și secretar		4000	4000
14. « cheltueli de adm. și registre		2000	1400
15. « cheltueli neprevăzute		5000	4592
16. « abonament «Școala și Viața»		21738	
17. « Căminul de odihnă la Meseș		586000	
18. « deschidere de credite		10000	9905
19. « Casa Învățătorilor București		142320	32591
20. Diferite plăți			15493
21. Depunere la Banca Pop. «Învățătorul Sălăjan» (suma dela dl S. Oros)			36041
Total general cheltueli		839058	148488

B I L A N Ţ :

I. Incasări	Lei 170069
II. Plăți	Lei 148488
<hr/>	
Excedent în numerar	Lei 21581

Băsești, la 31 Martie 1939.

Președinte,
Ioan Cleja

Casier general,
Vasile Robu

Pagina informațiilor Asociației

Ad Nr. 60—1939.

Circulară

către membrii Secției Sălaj a Asociației

Având în vedere, că n'au răspuns la învitarea noastră de sub Nr. de mai sus și nu ne-au trimis declarațiile de înscriere în „*Frontul Renașterii Naționale*” membrii din comunele : Aluniș, Arduzel, Ariniș, Badon, Bădăcin, Bârsa, Becheni, Berveni, Boian-Plesca, Camăr, Cămin, Ceheiu-Cătun, Cheșereu, Cheud, Cosniciul de Sus, Ciuta, Dindeștii-Mic, Giorocuta, Hurezul-Mare, Huseni, Husia, Irina, Măeriște, Mecențiu, Moftinul-Mic, Noțig, Portița, Racova, Ratin, Sărvăzel, Someșguruslău, Sărmășag, Tarcea, Uileacul-Șimleului, Ulciug și Zalnoc, îi rugăm din nou să ni le trimită, cu reîntoarcerea poștei, precum și aceia cari, eventual, nu ne-ar fi trimis declarațiile. (Dăm mai jos și formularul declarației.)

Președinte, ss. *Ioan Cleja*.

....., la .....

On. «Frontul Renașterii Naționale»

București

Subsemnat ..... de profesiune învățător, domiciliat(ă) în comuna ..... județul Sălaj, născut(ă) în anul ..... membru(ă) al Secției Sălaj a Asociației Generale a Învățătorilor din România, în dorința de a contribui la opera de refacere a Țării, Vă rog să binevoiți a dispune înscrierea mea în «Frontul Renașterii Naționale».

Semnătura .....

Nr. 26—1939.

Carei, Ia 13 Mai 1939.

Circulară

căt-re toți membrii Secției Sălaj

La domiciliu

In baza adresei Nr, 739 din 11 Mai c. a Asociației Gen. a Invațătorilor din România, facem cunoscut tuturor membrilor Secției noastre județene, cum că Asociația Generală are 12 camere la Sanatoriul din Carmen Sylva și 30 camere la Sanatoriul din Budachi. Colegii pot trimite cereri până la 1 Iunie a. c. La Carmen Sylva costul camerei cu un pat este de 700 Lei, cu 2 paturi 1200 Lei. La Budachi camera cu un pat 500 Lei, cu 2 paturi 800 Lei, cu 3 paturi 1000 Lei lunar. Vor fi înscriși cu precădere cei cari trimit anticipat costul camerelor.

Președinte, ss. *Ioan Cleja.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CĂRȚI - REVISTE

— *Nichifor Crainic: Ortodoxie și etnocrație. Ed. Cugetarea.* Epoca aceasta, de câțeva vreme, poartă, mai ales, timbrul unei personalități entuziaste, luide, un spirit înzestrat și adânc pătruns de momentul crucial prin care trecem. Și acest animator este profesorul, gânditorul și naționalistul gândirist, d. Nichifor Crainic. Și fără să vreau, când transcriu acest nume, îl identific cu creațiile sale epocale: „Gândirea” și „Calendarul” tribune de naționalism fierbinte și lucid, de educație eroică.

Pe tărâm literar sau politic-istoric — ca deschizător de orizonturi — s'a dovedit un clar văzător și un animator neîntrecut, dinamizator de generații. A creat o școală, impunând cu tărie și durabilitate spiritul său, concepția sa, în aceste două domenii.

Lăsând la o parte minunatele sale poezii — căci mai înainte de toate N. Crainic este poet — și trecând la masivele sale lucrări de doctrină, de despicarea adevărului, de vizionar puternic, D-sa se relevă un spirit de-o excepțională analiză, de-o informație bogată și de-o claritate în expunere ce farmecă și entuziasmează.

În „Puncte cardinale în haos” sunt tratate doctrinele naționalismului nostru românesc. Această admirabilă și puternică operă doctrinară a fost socotită pe drept cuvânt, „cartea vechului” „evanghelia românismului”. A fost ruptă din simțirea

și gândirea unei nații. Poate de aceea a ajuns așa de repede la ed. II-a.

În ultima sa lucrare, o altă valoroasă operă doctrinară, „Ortodoxie și etnocrație” sunt discutate, lămurite și tratate problemele mari și sfinte ale ortodoxismului și românismului nostru. Capitole dense, unul mai pregnant decât altul. Nu știi ce să admiri mai mult, forma clară și de-o muzicalitate poetică, sau ideia de-o originalitate și-o viziune de neînchipuit.

Nu văd ce român conștient de el însuși și de menirea sa în această națiune s'ar putea lipsi de directivele atât de luminioase și de entuziaste, puse și rezolvate atât de admirabil în această lucrare, a d. N. Crainic, pe care ed. „Cugetarea” a redat-o în splendidă tehnică.

Recomand cu toată căldura această unică lucrare de doctrină naționalistă și creștină. Învățătorii găsesc în aceste pagini numeroase sugestii utile în opera lor dificilă, precum și-o hrană spirituală ce înalță și fortifică.

— *Victor Papilian: Vecinul Ed. Cugetarea Lei 60.* În viața aceasta literară se întâmplă un fenomen, obișnuit de altfel. Nu-i discutăm cauzele, ci înregistrăm doar faptul în sine. Sunt scriitori care se bucură de multă atenție, atât din partea criticei, cât și din cea a publicului cititor — și care în fond sunt mediocrii, — iar

alții, — care de fapt sunt talente robuste, — sunt revoltător nedreptățiți.

Și sunt nedreptățiți în primul rând de cititori, care sunt foarte capricioși și slabi, cunoscători ai cărților ce citesc. Sau mai degrabă alegă după cărți facile, senzaționale.

Unul dintre aceștia din urmă este și d. Victor Papilian. Și ce este mai semnificativ, în cazul de față, e și faptul că d. Papilian — care posedă vaste virtuozități de scriitor, relevate în parte, — roușește să reabiliteze un gen de proză, ce de unii „ciocli“ ai literaturii noastre era socotit de mult decedat. E vorba de nuvelă.

Și aci e cazul să amintim și gestul deajuns de grăitor și lăudabil al d. P. C. Georgescu-Delafas, care a avut curajul să editeze un gen literar considerat ratat și un scriitor fără aderențe vădite în marile publice cititor.

Di Victor Papilian stă alături de celalalt mare nuvelist, Gib I. Mihăiescu, — ambii dăruți literaturii postbelice de excelenta revistă „Gândirca“, care după războiu a direcționat literatura noastră.

Și din aceste schițe și nuvele, ca și din interesantele sale romane, se degajă un spirit inzestrat cu o rară complexitate psihică și o strălucită virtuozitate de creator distins. Știe să prindă și să pătrundă până în străfundul sufletului eroilor săi, pe care ni-i prezintă cu pană de artist. Caracterizează și definește cu multă ingeniozitate atâtea sbuciumări

ale sufletului omenesc. Și parcă în nuvelă d. V. Papilian își găsește mai adevătat felul propriu de realizare, decât în roman. Ne-a plăcut mai mult, e captivant, antrenant, chiar până la admirație.

În acest volum poate fi urmărit și înțeles — chiar când prezintă cele mai subtile acte din mărcinișul vieții sufletești — și de cei mai simpli cititori.

„Vecinul“ este cartea merită să provoace interes în sufletul, în preocupările marelui public pentru nuvelă și să atragă atenția și asupra autorului, un scriitor de elită.

Pe „Cugetarea“ o felicităm pentru gestul frumos și înțelegător pe care l-a făcut. Merită toate laudele.

— Prof. A. S. Goia: *Tabăra străjerească Lei 50*. Spre o armonică și integrală educație, în spiritul nou al vremii și pe linia etnicității noastre se îndreaptă toate preocupările nației românești și a celor în mâinile cărora se află destinele școlii. Și cum școala de până acum s'a verificat în bună parte mai mult școală a cărții și prea puțin școală educativă, lipsurile ei au fost remediate fericit și atât de fidel de aceea mișcare pornită din imboldul și intuiția pedagogică a M. S. Regelui Carol al II-lea, care este străjeria.

Se știe ce urmărește această mișcare și cât de ingenios se completează cu școala întru făurirea cetățeanului de mâine al țării.

Unul din mijloacele educa-

tive, utilizate de străjerie, este tabăra, un excelent mediu de realizare, de punere în practică a tuturor cunoștințelor câștigate și care favorizează dezvoltarea atâtor virtuți morale, sociale, civice.

Aci, în tabără, copiii lucrează în aer liber, se fortifică fizicește și aplică ocazional tot ce au învățat teoretic la diferite ședințe, trăesc momente de înaltă și reală educație integrală.

Felul cum se desfășoară viața în tabără, cum se organizează munca aci, rostul mare și nobil al taberei, arată d. prof. A. S. Goia, în excelenta sa lucrare „*Tabăra străjerească*” (manual practic), cu următorul cuprins: 1. *Noduri*; 2. *Corturi*; 3. *Adăposturi*; 4. *Calcușuri*; 5. *Lucrări de tabără*; 6. *Instalații igienice* și 7. *Focuri*.

O lucrare utilă tuturor comandanților străjeri. Autorul un cunoscut și apreciat mănunchitor al condeiului și un îndrăgostit al mișcării străjerești, în cadrul căreia activează dela început, cu multă competență și devotament neîntrecut.

(Se poate comanda la autor: str. Aviator Tetrat 10 București III.)

— L. Bologa: *Pedagogul Dr. Petru Span. Ed. revistei Satul și Școala Cluj. Prețul 30 Lei.* Hotărît lucru, nouă ne lipsește cultul oamenilor mari ai trecutului, cultul înaintașilor. Nu ne ancorăm gândul în tradiții, în patrimoniul de gânduri, idei și fapte, lăsate nouă de promergătorii bravi. Goana

după modă, comod, facil, frizează cu superficialitatea, cu lipsa de originalitate. Ne lăsăm orbiți de actual, efemer și ne uităm de trecut, ne situăm în haos, periculos și zeflemisitor. Precursorii faptelor și ideilor de altădată, fundament al prezentului, stau colbășiți în uitare, necunoscut. N'are cine ne trezi din pornirea spre prezentul imediat, detașat complet din tot ce poate fi stâlpi de susținere.

De aceea găsem cu atât mai lăudabilă chemarea din uitare și necunoscut, conturarea personalității aceluia, care pentru școala dinainte de război, a fost un îndrăgostit al școlii și un crainic al principiilor noi în pedagogie: P. Span.

Omul și activitatea, faptele, creațiile pe teren școlar, pedagogic, toate snt redăte cu mult suflet și înțelegere de cunoscutul profesor d. L. Bologa. In cinea capitolu mari: 1. *Leagănul copilăriei*; 2. *Copilul Petru*; 3. *Pe drumul învățaturii*; 4. *La muncă ziditoare*; 5. *Apusul*, d. Bologa a cercotat și a pătruns trecutul cultural, școlar și pedagogic, dint'o anume epocă și dint'r'o parte a Transilvaniei, încadrând și polarizând totul în jurul figuroi pedagogului Ptru Span.

Este a doua monografie pedagogică editată de rev. *Satul și Școala* în „*Biblioteca Învățătorului*”, după aceia scrisă de D. Goga: „*Pedagogul V.Gr. Borgovan*”.

Lucrarea dlui Bologa este extrem de prețioasă și de utilă.

tuturor aceloră ce activează pe teren școlar, care trebuie să-și cunoască înaintașii. P. Span e ped. român care merită a fi cunoscut de toți, ca un demn premergător.

Sacrificiile pe care le fac conducătorii rev. *Satul și Școala* editând astfel de lucrări, sunt mult grăitoare. Merită toate laudele și încurajările.

-- *Octavian Goga*: *Gheorghe Coșbuc* Ed. rev. *Satul și Școala Cluj. Prețul 10 Lei*. Pierderea ireparabilă pe care a simțit-o neamul întreg, prin moartea bardului dela Rășinari, a aceluia ce a fost un neîntrecut om de stat și un ilustru conferențiar, ca și un mare scriitor — *Octavian Goga* — constituie pentru mult timp un gol imens în arena vieții noastre sociale, culturale și politice. N'a fost român care să nu fi fost sguduit sufletește, la vestea prăbușirii celui mai falnic stejar al nației românești, în plină viață.

Ca un prinos al recunoștinței și al veșnicei amintiri a lui *Goga*, revista „*Satul și Școala*“, de sub conducerea a doi vrednici, entuziaști și neobosiți profesori: *D-lui C. Iencica* și *D. Goga*, a editat stră-

lucitul *discurs de primire la Academia Română* — „*Gheorghe Coșbuc*“, rostit de poetul *Goga* la 30 Mai 1923.

Cel mai sintetic, mai just și mai obiectiv studiu asupra reprezentativului poet al Ardealului, zămislit de un alt mare poet al Ardealului. O interpretare admirabilă a poeziei lui *Coșbuc*, împletită cu dragostea lui neșărmurită pentru popor, verbul clar și tumultos, limpede și captivant al aceluia ce a fost *Octavian Goga*, se desprind din acest nemuritor discurs.

Cititorii dornici de a cunoaște în adevărata lui interpretare pe poetul *Coșbuc*, ca și acei ce vor să mai citească slova plină de suflet și poezie a lui *Goga*, vor savura paginile acestei broșuri (Nr. 9) publicată în seria aceloră ce alcătuiesc „*Biblioteca Învățătorului*“.

Suntem recunoscători conducătorilor acestei reviste pentru sacrificiile pe care le fac, pentru a ne pune la îndemână cărți de valoare, utile și interesante, pe prețuri modeste.

(Broșura se poate cere dela Redacția revistei. Cluj, Strada *Mărzescu* 21.)

Florian Stănică.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— *Dela Asociația Generală a Învățătorilor.* Asociația generală a învățătorilor din România și-a ținut ședința comitetului central, sub președinția d-lui Teodor D. Iacobescu, președintele Asociației. Ședința s'a ținut în prezența d-lui ministru D. V. Toni, subsecretar de stat la educația națională.

Au luat parte: d-nii Moise Marinescu (Mușcel), Patrichie Râmneanțu (Banat), Eugen Vârzaru (Suceava), I. Ciolan (Sibiu), Gr. Angelescu (București), N. Mareș (Argeș), P. Botescu (Teleorman), I. M. Ionescu (Ialomița), M. Grozea (Bacău), M. Vasiliu (Botoșani), V. Nistor (Iași), Virgil Pop (Someș), Al. Duvlea (Alba), Fl. Goamănu (Târnava-Mare), Corneliu Pop (Făgăraș), Ioachim Arhip și I. Berliba (Lăpușan), Virgil Presură (Mehedinți), Fl. Rădulescu (Romanați), I. Gherman (Storojinet), Eugen Răducu (Caliacra); cenzori: Cornel Schiau (Târnava-Mică), Paul Elian (Dolj), Mihai Popovici (Bălți).

— *Rezultatele Audienței d-lui T. Iacobescu la D. Prim-Ministru Armand Călinescu.* Comitetul central a luat act de audiența d-lui Teodor Iacobescu, președintele Asociației, la dl președinte al Consiliului de miniștri și aduce respectuos omagiu și adâncă mulțumire dlui prim ministru Armand

Călinescu, pentru grija atentă cu care a ascultat doleanțele învățătorimii.

Comitetul mulțumește cu recunoștință d-lui ministru Petre Andrei pentru că a realizat un vechiu deziderat al învățătorimii, prin aducerea legii Școlii normale superioare, cu o secție pentru învățători, precum și pentru întocmirea proiectului de lege al învățământului primar, care cuprinde cea mai mare parte din deziideratele arătate de învățătorime în congresele sale.

Comitetul mulțumește d-lui ministru Petre Andrei pentru subvenția acordată prin buget Asociației generale cu scopul de a îmbunătăți sanatoriile dela Budachi și Carmen Sylva.

— *Congresul dela Sibiu.* Congresul Asociației generale va avea loc în acest an la Sibiu, în zilele de 8 și 9 Septembrie 1939, când vor fi discutate diverse chestiuni.

Comitetul aprobă organizarea unei excursii în Italia, în luna August a. c.

În urma numirii în control a dlor V. Nistor, V. Ciubotaru, P. Jumanca, Virgil Presură și N. Mareș și în urma excluderii din comitet și din Asociație a fostului secretar general Jordan Tacu, comitetul central se completează prin următorii supleanți: C. Pântea (Roman), Ioan Ignat (Botoșani), Dumitru Zgriban

(Caras), Dumitru Totir (Mehedintzi) C. Cazan (Buzău) și Dobre Stanciu (Brăila).

Se alege ca secretar general al comitetului d. Gr. Angelescu institutor în București și se numește d. Mircea Ispir din Straja Țării, ca secretar conducător al Asociației generale.

— *Candidaturile reprezentanților asociației generale a învățătorilor pentru alegerile dela Senat.* Comitetul hotărăște în unanimitate candidaturile dlor D. V. Toni și Teodor Iacobescu pentru alegerile de senatori

În continuare, se ratifică hotărârile delegației permanente în legătură cu fuzionarea societății Instituturilor din București cu Asociația generală a învățătorilor.

— *Învățătorimea sprijină acțiunea de înzestrare a armatei.* Învățătorimea română, totdeauna gata la datorie într'atâtea posturi de strajă pe care le deține în mijlocul satelor țării, prin comitetul central al organizațiilor de breaslă, a hotărât subscrierea salariului pe o zi pentru înzestrarea armatei.

— *100 ani dela moartea Regelui Carol I.* În ziua de 20 Aprilie a. c. s'au împlinit 100 ani dela moartea Regelui Carol I. Centenarul nașterii primului Rege s'a sărbătorit cu festal convenit în toată țara. La Turnu-Severin s'a așezat o piatră comemorativă în amintirea

debarcării Regelui Carol I, din 8 Mai 1866; iar la București, în Piața Palatului Regal, se înalță mândră, dominatoare și impresionantă statuia Celui care a săvârșit independența și a făurit Regatul României. Festivitățile s'au desfășurat în prezența M. S. Regelui, Marelui Voevod Mihai și a Guvernului.

— *Un an dela moartea lui Octavian Goga.* În ziua de 7 Mai a. c. s'a împlinit un an dela moartea marelui cărturar, poet și bărbat de stat Octavian Goga. Cu acest prilej, rudele și prietenii marelui dispărut au făcut un pelerinaj la mormântul dela Ciucea.

— *Amânarea examenelor de definitivat și înaintare la gr. II.* Prin decizia Ministerului Educației Naționale, examenele de definitivat și înaintare la gr. II cari urmau să se țină în cursul lunei Mai, au fost amânate pentru o dată ce se va anunța la timp.

— *Noul președinte al Consiliului permanent.* D-l profesor universitar I. Simionescu, membru în consiliul permanent al Ministerului Educației Naționale a fost delegat președinte al acestui Consiliu.

— *Cu începere dela 15 Mai,* Pagina Învățătorului din Ziarul Curentul apare sub îngrijirea d-lui T. Iacobescu, președintele asociației. Toate articolele vor fi trimise pe adresa d-sale Bulevardul Take Ionescu 23, București.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și execută întocmai

No. 174—1939. **Intensificarea plantelor textile.** Comunicăm în copie adresa No. 120—1939, a Onor. Prefecturii jud. Sălaj, spre știre și conformare: Către Revizoratul Școlar Zălau. Sesizați fiind de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Oficiul Național al Textilelor, avem onoarea a Vă solicita sprijinul Dvs. pentru o colaborare cât mai largă și pentru o unitate de acțiune pentru intensificarea plantelor textile, o mai perfectă prelucrare a cânepii și inului și mai ales pentru întoarcerea populației satelor la costumul național cu țesături și cusături, prin reînvierea și dezvoltarea industriei casnice. Dvoastră cari sunteți instituții așa de importante și cari prin chemarea ce o aveți sunteți în strânsă legătură cu lumea dela sate veți putea face cât mai curând să vedem populația județului înzestrată cu o îmbrăcăminte satisfăcătoare confecționată din cânepă și in. Dnii Pretori la reședință și Dnii Primari la orașe vor înființa comitete de plăși și de orașe în cari se vor coopta toți intelectualii și fruntașii satelor, ținând o vie propagandă și permanentă marelui scop ce se urmărește. Vă mai atragem atențiunea asupra unui fapt constatat și văzut în numeroase cazuri la portul costumelor din lână ce se confecționează casnic de țărani, sumanele și pantalonii de lână. Pe aceste sumane și pantaloni la cusutura lor, precum și ca decor se vede cusut material de culoarea verde, roșu, etc., atunci când culoarea hainei este în majoritatea cazurilor de culoare albă, deci trebuie să arate țăranilor noștri cari sunt de bună credință, că aceste culori nu au nimic comun cu frumosul lor port național pe care cadrează foarte frumos și estetic tricolorul românesc, căci această haină este numai românească. Deci nu este frumos permis să se lase înșelată buna credință a țăranilor de vre-un comerciant sau croitor străin de neamul nostru. Facem un foarte cald apel pe lângă Dvs. ca români și conducători ai vieții românești să depuneți toată stăruința pentru o cât mai adâncă propagandă în masele țărănești pentru realizarea frumoaselor năzuinți românești aici la frontieră. Zălau, la 4 Ian. 1939. Prefect, Colonel Petrescu. p. Șeful Cancelariei, Dregheciu.

No. 806—1939. **Executarea programului școlar și străjeresc.** Comunicăm în copie ord. No. 22.845—1939, al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Ministerul fiind informat, că unii elevi de religie baptistă nu voesc a executa dansurilo naționale, nici în orele de străjerie, potrivit rezoluției Dlui Ministru, urmează să luați măsurile cuvenite,

spre a se pune în vedere elevilor de religie baptistă, că sunt obligați să execute în totul îndatoririle școlare și străjerești. Comunicăți aceste dispoziții direcțiunilor școalelor primare spre cunoștință și conformare. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului Subdirector, Indescifrabil.

No. 807—1939. **Predarea Religiei.** Comunicăm în copie ord. No. 12.565—1939, al Min. Ed. Naț., spre știre și conformare: Domnule Revizor, Consiliul Central Bisericesc, cu adresa Nr. 465—1939, ne aduce la cunoștință că la unele școli, preoții ortodoksi români întâmpină din partea directorilor și a învățătorilor, anumite greutăți în predarea religiei. Astfel, unii directori au rezervat pentru această materie de învățământ câte o singură oră pe săptămână, iar alții au grupat chiar câte 2—3 clase într'o oră. Prin această măsură, nu numai că nu se poate preda materia prevăzută pentru fiecare clasă, dar se stânjenește însăși educația religioasă. Ca urmare, Ministerul dispune următoarele: 1. Învățământul religios se va preda, pentru fiecare clasă, în două ore pe săptămână, așa cum prevede și programa analitică. 2. Pentru completarea educației religioase, se va da preoților, posibilitatea ca, în afară de alte manuale de religie, aprobate de Sf. Sinod, aceste cărți fiind folositoare elevilor și după absolvirea școlii. p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului Subdirector, Indescifrabil.

No. 808—1939. **Preoții cari predau religia, fac parte din comisiunile de examinare ale elevilor.** Comunicăm în copie ord. No. 15.669—1939 al M. Ed. N., spre știre și conformare: Domnule Revizor, Avându-se în vedere deosebita însemnătate a învățăturilor religioase și morale pentru formarea caracterului religios moral al viitorilor cetățeni ai Statului, vă facem cunoscut că Ministerul a luat următoarele dispoziții: 1. În comisiunile examinatoare pentru absolvirea învățământului primar de 7 clase, să facă parte ca membrii de drept și preoții respectivi cari au propus studiul religiei. 2. Acest studiu fiind obligatoriu, preotul să examineze din studiul religiei așa cum examinează ceilalți membrii ai comisiunii din celelalte studii. 3. Să se dea notă calificativă din studiul religiei și să aibă aceiași valoare ca și celelalte note din studiile examinate. Comunicăți aceste dispozițiuni și direcțiunilor școalelor primare. p. Director General, M. Nicolescu. Șeful Serv. Subdirector, C. Anghelescu.

No. 1064—1939. **Armamentul P. P. se depozitează la școli acolo unde nu este post de jandarmi.** Comunicăm în copie ord. No. 22.621—1939, al M. Ed. N., spre știre și conformare: Domnule Revizor, Ministerul Apărării Naționale ne aduce la cunoștință, prin adresa No. 31.249—1939, că Subcentrele P. P. nu au localități proprii pentru păstrarea armamentului și nici posibilități de a-l depozita, de cât acolo unde

există posturi de jandarmi. Față de această situație, vă facem cunoscut că Ministerul aprobă, atât în comunele rurale unde nu sunt posturi de jandarmi, cât și în municipii și orașe, ca directori de școli, pe lângă care funcționează Subcentrele P. P., să îngrijească de armament spre a fi pus în siguranța, rămânând responsabili de păstrarea lui. Binovoți a comunica aceste dispozițiuni direcțiunilor școalelor respective. p. Director General, M. Nicolescu. Șeful Serv. Subdirector, A. Anghelescu.

No. 1117—1939. **Orele de religie în orarul săptămânal.** Comunicăm în copie ord. No. 24.399—1939 al M. Ed. N. spre știre și conformare: Domnule Revizor, Sfânta Episcopie a Râmnicului Noului Severin cu adresa No. 651—1939 ne aduce la cunoștință făcându-se în orarile tip ale școlilor primare din țară ore de prdarea religiei și zilele de Sâmbătă, când preoții au diferite servicii în parohii. s'a creat o situație cu totul nepotrivită, care face ca preoții reținuți de serviciile obligatorii în parohie în zilele de Sâmbătă, să nu-și poată îndeplini și îndatoririle față de școală, fiind siliți să absenteze dela aceste ore Sau în cazul când și-ar îndeplini îndatoririle lor către școală, ar trebui să neglijeze serviciile bisericesti din parohie, dând astfel prilej de nemulțumire credincioșilor. Spre a se evita această situație și a se da putința preoților ca să-și îndeplinească în mod conștiincios îndatoririle lor către școală și biserică, Ministerul dispune să luați măsurile cuvenite, pentruca orele de religie, rânduite prin orarile școlilor primare Sâmbătă, să fie trecute într'o altă zi a săptămânei. De altfel însăși programa prevede această putință de schimbare, iar școlile care o fac trebuie să anunțe autoritățile școlare. p. Director General, M. Nicolescu. Șeful Serv. Subdirector, C. Anghelescu.

Nr. 1182—1939. **Salele de învăț. obligate să aibă portretul M. S. Regelui.** Comunicăm în copie ord. Nr. 5199—1939 al Onor. Insp. școlar Cluj, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Vă invităm să supravegheați și să executați ordinul Ministerului Educațiunii Naționale Nr. 28829—939, care vi s'a transmis direct de către Onor. Minister și prin care s'a dispus ca toate salele de clasă dela școlile primare și școlile de copii mici să aibă portretul M. S. Regelui Carol al II-lea. p. Inspector General, Șt. Radu. p. Șeful Secției, Eugen Albu.

Nr. 1336—1939. **Cărțile Gratuite, sunt proprietatea școlii.** Comunicăm în copie ord. Nr. 89.571—1939 al Onor. Minister, spre știre și strictă conformare: Domnule Revizor, Cărțile date gratuit elevilor de curs primar, nu rămân proprietatea elevilor, ci sunt proprietatea școlii. La sfârșitul anului ele se depun direcției școlii, care, în anul viitor le vor da altor elevi. Pentru ca acest lucru să fie cât mai cu folos, învățătorii vor veghea ca aceste cărți să nu fie distruse și nici

deteriorate. p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului Subdirector, C. I. Angelescu.

Nr. 1501—1939. Predarea religiei în șc. primare. Comunicăm în copie ord. Onor. Minister Nr. 33.712—1939 spre știre: Domnule Revizor, Referitor la orele de predarea religiei în școlile primare vi se aduce la cunoștință următoarele dispozițiuni: 1. Primele patru clase primare au 2 ore de educație moral religioasă, iar ultimele trei clase, cu program redus o oră. Deosebit de aceasta, Jăia, în cadrul străjeriei se mai face deasemenea și educația moral religioasă. Directorii n'au voie să interpreteze altfel, sau să modifice programa și orariile. Cele prevăzute în orarii sunt pentru fiecare clasă. Ceea ce pot face numai, este să schimbe orele când ele coincid la două sau mai multe clase și preoții nu le pot face. În orice caz se va păstra pentru fiecare clasă câte 2 ore până la clasa IV-a inclusiv și o oră pentru clasele superioare, plus datoriile ce le au preoții în cadrele străjeriei. 2. Veți raporta neapărat în raportul lunar pe Martie, cum se aplică învățământul religios în școlile din județul Dvs., fiind seamă că trebuie să vă conformați dispozițiunilor de mai sus. De asemenea ne veți semnala școlile din județ, unde nu se poate face educația religioasă și pentru care motiv. Asupra acestora veți raporta în fiecare lună prin rapoartele lunare. p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serv. Subdirector, C. I. Angelescu.

Nr. 1674—1939. Examenle particulare pentru cl. V. VI. VII. Comunicăm în copie ord. Nr. 8167—939 al Onor. Insp. șc. Cluj, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că Ministerul prin ord. Nr. 2324—1939, ne face cunoscut că fiind seamă de faptul că învățământul primar superior (clasele V. VI. VII.) are un pronunțat caracter practic, în scopul dezvoltării indeletnicirilor legale de nevoile vieții locale și că numai frecventarea efectivă a școlii poate să dea o pregătire cât mai complectă în acest sens, iar pe de altă parte constatându-se că mulți dintre acei cari cer asemenea examene au evitat la epoca respectivă să facă școlaritatea complectă urmărind mai târziu improvizarea în absolvenți de 7 clase, pentru a obține diferite avantagii, în paguba acelora cari au urmat școala zi de zi și cari s'au format astfel în adevăratul ei spirit a dispus prin Decizia Nr. 96773—935, dată pe baza avizului Nr. 896—1935 al Consiliului Permanent, o serie de măsuri cu privire la examenle particulare pentru acele clase primare. S'a constatat totuși că pe alocuirea dispozițiunile acelei decizii nu s'au aplicat pe deplin. Pentru aceasta, Vă rugăm să luați măsuri și să supravegheați de aproape, ca dispozițiunile date prin numita decizie să se execute întocmai. De asemenea, Ministerul atrage atențiunea, că

examele ținute sub »rezerva aprobării ulterioare« a autorităților competente, fiind nereglementare, sunt absolut interzise. Repetăm din cuprinsul Deciziei Nr. 96773—935 instrucțiunile convenite: 1. Acei tineri cari au terminat cursul primar elementar începând din anul școlar 1924—26, decând — conform legii în vigoare școala primară funcționează cu 7 clase — și cari din diferite împrejurări n'au putut să urmeze sau să termine clasele supraprimare pot să treacă examen de aceste clase, ca pregătiți în particular. 2. Aceste examene se vor trece numai pentru câte o clasă sigură într'un an. Numai în împrejurări de forță majoră, dovedită cu acte, cum ar fi cazul că în localitatea respectivă n'au funcționat și clase supraprimare la epoca școlarității celor cari cer asemenea examene, se va putea trece examen particular de două clase, într'o singură sesiune, dar numai cu aprobarea Ministerului. Examen particular într'o singură sesiune pentru toate clasele supraprimare nu se admite în niciun caz. 3. Aceste examene se vor ține numai la reședința județelor, numai la sesiunea prevăzută de Regulament și numai la școli care funcționează cu clase supraprimare. Comisiunile vor fi formate numai din învățători cari predau la clasele supraprimare. Ele vor cuprinde și un maestru sau maestră de lucru, după caz. Candidații, în afară de probele prevăzute de regulament, vor fi puși să execute în fața comisiei, lucrări practice prevăzute în program. p. Inspector General, Șt. Radu. p. Șeful Secției, Eugen Albu.

Nr. 1687—1939. **Diverse dispozițiuni Ministeriale.**

Comunicăm în copie Ord. Nr. 40.750—1939 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Uniunea generală a marinarilor din România, a decis să construiască un cămin pentru folosința marinarilor, iar pentru strângerea fondurilor necesare a lansat și un timbru cărămidă în valoare de 5 lei. Aducându-vă aceasta la cunoștință, vă rugăm să luați notă că Ministerul, apreciind scopul ce se urmărește, aprobă să se vândă elevilor, în mod cu totul benevol, aceste timbre cărămizi.

Nr. 42675—1939. Avându-se în vedere importanța pe care o are zahărul în alimentația copiilor, cum și necesitatea intensificării consumului zahărului, în special la sate, avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul dispune, ca lecția prevăzută la ultima pagină din Abecedarul de partea II-a, să fie astfel schimbată, în cât să nu se mai îndemne coiii de a nu cumpăra dulciuri.

Nr. 36473—939. Ministerul de Interne ne aduce la cunoștință, prin adresa Nr. 2776—939, că a dat instrucțiuni prin ordinile circulare Nr. 527 și 1718—1939, cu privire la întocmirea bugetelor administrațiilor locale, pe exercițiul finan-

ciar 1939—940, instrucțiuni de a se prevedea în buget, pentru întreținerea localurilor școlilor primare, încălzit și iluminat, sau pentru chirie, în cazul când școlile nu au localuri proprii, o sumă de minimum 14% din veniturile ordinare ale comunelor. Sumele înscrise se vor ordona, direct de primărie, după indicațiunile ce i se vor da de comitetele școlare respective. Comunicați aceste dispozițiuni direcțiunilor școlilor primare. p. Director General, Marin Niculescu. Șeful Serviciului Subdirector, C. I. Angelescu.

No. 1814 - 1939. **Dispozițiuni militare** Comunicăm în copie Ord. Nr. 1160—1939 al Onor. Minister, spre știre și conformare pentru cei interesați: Domnule Revizor, Ca urmare la ordinul nostru circular Nr. 1020 din 18 Martie 1939, avem onoare a vă aduce la cunoștință următoarele: Cu ocazia ultimelor concentrări ale armatei, s'a constatat că în special funcționarii statului, nu primesc la timp ordinele de chemare lansate de unități, fapt pentru care sunt considerați ca nesupuși la concentrare și dați în judecata instanțelor judecătorești militare. Toate acestea se datoresc faptului că unii funcționari și membrii ai corpului didactic, când își schimbă domiciliul — fie în acelaș oraș, fie dintr'un oraș în altul — neglijează să anunțe imediat unității din care face parte — noua sa adresă. — Pentru a remedia acest neajuns, vă rugăm să binevoiți a pune în vedere întregului personal didactic, administrativ și de serviciu ce aparține de acel Inspectorat ca să comunice imediat unității din care face parte, adresa actuală completă (orașul, strada și numărul), iar în viitor schimbarea de domiciliu să fie comunicată unității respective în maximum trei zile. Cu acest prilej, vă rugăm să le atrageți atențiunea, că în afară de sancțiunile militare, Ministerul va lua măsuri contra acelorora, care se vor face vinovați de neexecutarea ordinelor date. Director General, Formac. Șeful Serviciului, Indescifrabil.

Nr. 2108—1939. **Organele în drept a face control șc. confesionale.** Comunicăm în copie Ord. Nr. 2108—1939 al Onor. Insp. șc. Cluj, spre știre și conformare pentru cei vizați: Domnule Revizor, În temeiul ordinului Nr. 43638—1939, Vă facem cunoscut că Ministerul primind reclamațiuni că directorii școlilor primare de Stat fac control școlilor primare confesionale din comunele lor, avem onoare a vă ruga să puneți în vedere tuturor directorilor de școli primare de Stat din județul D-Voastre că în afară de organele de control cunoscute de către Autoritățile bisericești susținătoare ale acestor școli, nu are calitatea să facă inspecții nici o altă persoană didactică afară numai când are o delegație specială, în scris, din partea Ministerului. p. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful Secției, Indescifrabil.

Nr. 2212 - 939. **Dispozițiuni sanitare.** Comunicăm în copie adresa Nr. 350-939 a Serv. sanitar județean spre știre și îrtocmai executare: Domnule Revizor, Avem onoare a Vă ruga, să binevoiți a lua măsuri ca să se înființeze cât mai urgent cantinele școlare precum și ca edificiile și curțile școlilor să fie curățite, să fie asigurată în condițiuni igienice apa potabilă a elevilor, să fie curățite clozetele școlilor. Totodată să binevoiți a ruga pe d-nii Directori ca să binevoiască a da tot concursul lor d-lor medici sanitari și Echipelor sanitare cari își încep în proximele zile campania sanitară din anul curent. D-nii învățători cu străjerii să binevoiască a sta în ajutorul medicilor sanitari ca să se poată înființa grădinile de zarzavaturi etc. Zălau, la 6 Aprilie 1939. Medic primar de județ, Dr. Lazar.

Nr. 2389 - 1639. **Plata chiriei directorilor șc. urbani.** Comunicăm în copie Ord. Nr. 67.815 - 1939 al Onor. Minister, spre știre: Domnule Revizor, Ministerul de Interne ne aduce la cunoștință. prin adresa Nr. 5586-939 că pentru plata chiriei directorilor de școli primare, a dat ordin circular Nr. 31146 din 13 August 1938, prin care s'a dispus ca Primăriile Municipiilor și orașelor reședințe și nereședințe, să ia măsuri să pună la dispoziția directorilor susmenționaților școli, cari nu au locuință, drepturile de chirie, iar celor cari au locuință să li se procure iluminatul și combustibilul necesar. Comunicați aceste dispozițiuni celor în drept. p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului Subdirector, C. I. Angelescu.

Nr. 2753 - 1939. **Numire de Inspectoare pt. gospodărie.** Comunicăm în copie Ord. Nr. 15.162 - 1939 al Onor. Insp. Cluj, spre știre: Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că Ministerul prin decizia Nr. 84762 - 939, a dispus ca dna Atanasescu Margareta, inspectoare școlară la dispoziția Ministerului, să inspecteze și să controleze lucrul de mână și de gospodărie dela școlile primare, în special la cursul supra-primar. Comunicați celor în drept. p. Inspector General, Șt. Radu. p. Șeful Secției, Eugen Albu.

Nr. 2759 - 1939. **Inchiderea cursurilor și ex. de fine de an.** Comunicăm în copie Ord. Nr. 89.832 - 1939 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Avem onoare a trimite mai jos în copie, decizia Nr. 89832 din 17 Mai 1939, spre a lua la cunoștință cum și măsurile convenite pentru executare. p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului Subdirector, C. I. Angelescu.

DECIZIUNE

Noi Ministru, Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale. Având în vedere dispozițiunile legii învățământului primar, Decidem: Art. I. 1. Cursurile școalelor pri-

mare încetează în ziua de 15 Iunie 1939. 2. În timpul dela 1—8 Iunie c., școlile vor executa programul stabilit de Straja Țării și comunicat prin Comandamentele respective. Toți învățătorii școlilor vor participa obligatoriu la aceste acțiuni în timpul fixat de orar. 3. Revenindu-se asupra datei fixată prin ordinul Nr. 66076—939, în ce privește examenul de absolvire pentru elevii cl. VII-a, acest examen se va ține în zilele de 25—31 Mai. Centrele de examinare se vor alcătui de revizorii școlari, ținându-se seamă de numărul elevilor ce se prezintă la acest examen și de depărtarea comunelor de centrul fixat. În orice caz, nu se vor fixa mai mult de patru centre pentru o plasă. Comisiunile examenelor de absolvire alcătuite din învățătorii cl. VII-a, dela școlile ce prezintă candidați, vor fi prezidate numai de organele de control. Pentru aceasta, datele diferitelor centre vor fi astfel fixate, încât să poată fi prezidate de subrevizorul școlar de control al plășii respective. În lipsa unui subrevizor, ca președinte, se poate numi pentru întreaga plasă un director învățător de gradul I. din cei mai distinși. Examenul de absolvire va fi o cercetare sintetică a materiei din ultimele trei clase, dându-se atenție deosebită nu atât asupra mulțimii cunoștințelor, cât asupra temeiniciei și legăturii lor cu viața practică. Cercetarea se va îndrepta în primul rând asupra cunoștințelor de scris, citit și socotit, pe care orice elev absolvent trebuie să și le fi însușit în mod temeinic. La cercetarea celorlalte cunoștinți în legătură cu diferitele materii de învățământ se va urmări să se constate orientarea generală a elevului, fără a se intra în amănunte. Pentru partea practică și gospodărească se vor face aprecierile după notele și indicațiile date de învățătorii respectivi. Subrevizorul școlar va putea însă rectifica aprecierile după cele ce cunoaște din inspecțiile făcute la școli, astfel ca să poată face o erarhizare obiectivă a școlilor din plasa respectivă. 4. Examenul de fine de an pentru cl. I, II, III, V, VI, cum se obișnuia să se facă până acum, nu se mai ține. Se va ține numai un examen sumar la fiecare școală pentru cl. IV și examen de absolvirea școlii pentru cl. VII-a. Examenul de cl. IV-a va consta din proba scrisă la matematică și l. română; probe orale la matematică, cetire, istorie și geografie. Celelalte note se dau după notele obținute în timpul anului. Notele date la matematică, l. română, istorie, geografie, fac o singură medie cu cele obținute în timpul anului. Pentru cl. IV nu se eliberează certificat, ci doar adeverință elevilor ce doresc a trece în alte școli de grad profesional sau secundar. În timpul dela 15—25 Iunie, se vor încheia situațiile elevilor, se vor face pregătiri pentru serbarea școlară de sfârșit de an și se va organiza o expoziție generală pe școală cu toate lucrările elevilor, grupate pe clase. Această expoziție va trebui să înfățișeze o sinteză a realiză-

rilor din cursul anului școlar în lumina noiei programe. Tot în acest timp se vor ține examenale pentru elevii pregătiți în particular după normele indicate în legea învățământului particular. În lipsa examenului de fine de an se pot organiza în timpul dela 15—25 Iunie, pe plăși, concursuri între cei mai buni elevi, dela fiecare școală, pentru: limba română, matematică, muzică, lucru manual și desen. Lucrările cele mai bune vor fi reținute și împreună cu altele, realizate în cursul anului, se vor depune la revizoralul școlar, care va organiza între 25—29 Iunie, o expoziție generală pe județ, cu toate realizările și datele necesare, spre a se înfățișa o imagine asupra activității școlilor din județul respectiv. Se pot adăuga acestei expoziții și date în legătură cu străjeria și Serviciul Social. Pentru aceasta, revizorul școlar va lua contact cu conducătorii acestor instituții din județ. 5. Situațiile școlare, pentru elevii cl. IV-a, vor fi încheiate până la 15 Iunie, iar ale elevilor cl. VII-a se vor încheia odată cu terminarea examenului de absolvire. Se atrage atenția directorilor de școală că, pentru aceste clase, să se completeze în cataloage și matricole toate datele privitoare la starea civilă, note la obiectele de studii, precum și datele psihologice. În ce privește situațiile școlare ale elevilor din celelalte clase, ele se vor încheia până la 25 Iunie. Pentru aceste clase se vor completa neapărat datele privitoare la starea civilă și notele la obiectele de studiu, urmând ca pe anul viitor să se urmărească completarea în totul a tuturor datelor cerute de matricolă. În acest scop, învățătorii se vor întruni în consiliu și vor proceda la încheierea situațiilor și completarea datelor necesare. În ce privește nota pentru frecvență, ea se va da pe fiecare trimestru, după următoarele norme:

Cine nu are nici o absență nemotivată	=	10
Cine are dela 1 — 4 absențe	«	= 9
« « 5 — 8 « «	«	= 8
« « 9 — 12 « «	«	= 7
« « 13 — 15 « «	«	= 6
« « 16 — 20 « «	«	= 5
« « 21 — 30 « «	«	= 4
Cine are peste 30 absențe nomotivate	=	3

Calcularea mediei generale va rezulta din adunarea mediilor anuale pe grupe a căror sumă se va împărți la 6. Până la 25 Iunie, organele de control vor cerceta și vor pune în vedere directorilor de școli ca datele numerice din tablourile rezumative dela sfârșitul catalogului și anume: 1. Repartiția elevilor după naționalități și sexe; 2. Frecvența școlară pe zile, luni, trimestru și pe anul întreg și 3. Situația școlară la finele anului școlar, să fie completată de toți învățătorii. Directorii de școli vor trimite apoi copii depe aceste situații,

pe școală, revizoratului școlar, care le va centraliza și totaliza; apoi, va înainta Ministerului, cel mai tâziu până la 10 Iulie 1939, o situație generală a acestor date. Aceste date se vor completa pe formularul după modelul alăturat și în conformitate cu instrucțiunile specificate. 6. Serbarea de fine de an se va face în ziua de 26 Iunie cu o deosebită solemnitate și într'un cadru străjeresc. Art. II și ultimul. Dl. Director General al învățământului primar și normal va aduce la îndeplinire dispozițiunile prezentei deciziuni. Dată, astăzi 17 Mai 1939. Ministru D. V. Țoni.

Nr. 2829—1939. **Complectarea situațiilor.** Comunicăm în copie ord. Nr. 94675—1939, al Ministerului Educației Naționale cu învitarea de a Vă conforma întocmai: Domnule Revizor, Ca urmare la ordinul nostru Nr. 89832—1939, în legătură cu examenul de cl. IV și VII primară, Vă comunicăm: Intrucât în cataloage și matricole nu s'au prevăzut rubrici speciale pentru notele dela examen, directorul fiecărei școli va linaia câteva foi ca supliment, după schița arătată mai jos, pe care le va anexa numai la sfârșitul matricolei *). La cl. IV se va face examinarea la cele patru obiecte: matematică, limba română, istorie și geografie. Notele date la examen la aceste obiecte se consideră ca note pe trimestrul al III-lea și se trec în catalog și matricolă în rubricile respective ale trimestrului III, scriindu-se de preferință cu cerneală roșie. La celelalte obiecte pe trimestrul III, se pun note potrivit activității școlare depuse de elevi în acest trimestru, scriindu-se cu cerneală obișnuită. Se calculează apoi mediile anuale pe obiecte din notele trimestriale, mediile grupelor din notele obiectelor ce compun fiecare grupă și media generală din mediile grupelor. La cl. VII se va încheia deosebit situația dela clasă în catalog și matricolă și deosebit situația dela examen în foile liniate. Mediile obiectelor, media grupelor și media generală la clasă, se calculează după instrucțiunile din ord. Nr. 89832—1939. Mediile obiectelor dela examen se calculează, la obiectele la care examinarea se face și scris și oral, adunându-se nota dela scris cu nota dela oral și împărțindu-se la doi; la obiectele la care se face examinare numai orală, se consideră ca medie a obiectelor la examen nota dela oral. Se calculează apoi media grupelor din mediile obiectelor ce compun grupele, iar media generală din mediile grupelor. Aceste medii (pe obiecte, grupe și generale), se trec în foile liniate anexate la sfârșitul matricolei. La observațiuni se vor face trimiteri, pentru cl. VII, la foile matricole și numărul matricular. p. Director General, Barliba. Șeful Serviciului, Ion Georgescu.

*) Nota Red.: Vezi tabela din pag. 143.

Foi de matricolă pentru examenul clasei VII.

Numele și pronumele elevului	Notele la:	Educația sănătății		E d u c a Ț i a m i n Ț i i						Educația artistică			Educația morală religioasă			Observațiuni			
		Anatomia și Igiena	Deprinderi igienice, sport și gimnastică	Educ. științifică				Ed. practică gosp.		Educația literară		Cântul	Desenul	Scriere frumoasă	Datoriile omului și ale cetății		Religia	Purtarea	Frecvența
				Geografie	Știința naturală	Fizico-chimice	Matematică	Lucrul de mână	Practica agr.	Istoria	L. Română								
	scris																		
	oral																		
	media pe obiecte																		
	media pe grupe																		
	media generală																		
		Situafia la examen																	

Nr. 2827—1939. **Obligația elevelor de cl. VII.** Comunicăm în copie ord. Nr. 90867—1939, al Ministerului Educației Naționale spre știre și conformare: Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că dl. Ministru a dispus ca elevele cursului supraprimar să fie chemate în fiecare Joi până după sâmbătoarea de la 8 Iunie, pentru lucrări în vederea expozițiilor străjerești cursurilor gospodărești etc. Vă rugăm a comunica urgent tuturor școlilor din jud. dv. p. Director General, M. Nicolescu. Șeful Serviciului Ion Georgescu.

Nr. 2821—1939. **Către toate Direcțiunile școalelor confesionale din județul Sălaj.** Domnule Director, în conformitate cu ordinul Telegrafic a Onor. Minister al Educației Naționale Nr. 16.526—1939, avem onoarea să Vă facem cunoscut că la școala Dv. se vor continua cursurile până la data de 6 Iunie inclusiv. La 8 Iunie va avea loc serbarea școlară. Examenele se vor ține după cum urmează: Școalele cu drept de publicitate vor ține examen între 9—15 Iunie. Școalele fără drept de publicitate vor ține examen între 9—17 Iunie. Elevii clasei a 7 (șaptea) vor depune examen de absolvire între 19—25 Iunie. p. Revizor școlar, Petre Popescu. p. Șeful serviciului, I. Mureșanu.

Nr. 2830—1939. **Achitarea abonamentului la Bulet. Of. al Minist.** Comunicăm în copie ord. Nr. 82897—1939, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Vă rugăm să puneți în vedere școlilor particulare și confesionale din județul Dvs. să achite, în timpul cel mai scurt, abonamentul la Buletinul Oficial al Ministerului. Acest Buletin Oficial nu poate lipsi din nici o școală, întrucât cuprinde orientări privitoare la învățământ, necesare oricărui membru al corpului didactic. p. Director, Indescifrabil. p. Șeful Serv., Indescifrabil.

CIRCULARA IV.

Nr. 2611—939. **Cercurile culturale.** Conform ord. On. Inspectoratului Școlar Cluj, Nr. 14.417—939, se aduce la cunoștința tuturor membrilor corpului didactic primar din acest județ că ședințele cercurilor culturale vor fi reluate în cursul lunii Iunie crt. Pentru o desăvârșită desfășurare a acestor ședințe — și potrivit modului cum s'au organizat în județul nostru cercurile culturale — am stabilit următoarele:

1. Ședințele vor fi fixate începând cu data de 1 Iunie crt. fiindu-se la sediul plasei. Astfel: Valea lui Mihai 15, Carei 16, Tașnad 17, Șimleu 19, Zălău 20, Buciumi 21, Supur 22, Crasna 23, Jibou 26, Cehul-Silvaniei 27.

2. Cercul cultural va lucra în ședință de o zi întreagă, începând la ora 9 a. m. Înainte de masă vor avea loc comunicările secției a I-a (școala) cu cele cinci echipe, iar după

masă ale secției II-a (satul) cu patru echipe.

3. Spre a păstra unitatea comunicărilor și discuțiilor, se se va lua ca temă centrală, pentru întreaga ședință problema «Regionalismul educativ și metoda centrelor de interes». Toate debaterile se vor roti în jurul acestei chestiuni — ce urmează a fi lămurită cât mai deplin. Dăm, în această privință, subiectele fiecărei echipe și ordinea de expunere. Rămâne, desigur, libertatea comitetului fiecărui cerc de a organiza în detalii ședința; noi indicăm numai schema.

Echipe I-a (Recenzii și referate) va expune una sau două recenzii a celor mai reprezentative lucrări editate în legătură cu problema ce ne interesează. (Exemple: Stanciu și Iorgu Stoian «Curenți noi în pedagogia contemporană» I. C. Petrescu «Regionalismul educativ», Stanciu Stoian «Din problemele localismului educativ» Ed. III 1939, Radu Petre «Problema interesului și metoda centrelor de interes»).

Echipe II-a (Probleme școlare) va expune problema care constituie însuși sâmburele ședinței «Regionalismul educativ și metoda centrelor de interes»: definiția ei, temeiurile, modalitatea de aplicare.

Echipe III-a (Legi) va expune modul cum e consacrat oficial principiul centrelor de interes și localismul educativ în: Programă analitică nouă a învățământului primar, în Legea nouă a învățământului primar (art. 17, 18, 19), în Programă Străjii Țării (Bul. 3—4—938 și Directivele ulterioare), în Legea Serviciului Social.

Echipe IV-a (Monografiști) va expune: Cât s'a lucrat la monografia luată, ce greutăți și înlesniri s'au ivit în cale, nota specifică a vieții satului respectiv — ca dictată de mediul (cosmic și social) special în care e așezat.

Echipe V-a (Experiențe) va expune rezultatul experiențelor întreprinse aplicând integral metoda centrelor de interes și localismul educativ: înlesniri și greutăți; propuneri.

Echipe VI-a (Dări de seamă despre activitățile școlare din raza cercului respectiv) va expune statistic: în câte școli din raza cercului s'au organizat instituțiile anexe cerute de noua programă — cu precădere muzeul de științe naturale și cel sociologic (despre vieța sâtenilor). Câte școli din plasa respectivă au încercat să aplice metoda centrelor de interes; constatări și propuneri.

Echipe VII-a (Activități extrașcolare) va expune statistic: Ce manifestări pentru cultura poporului s'au organizat în raza cercului. Intru cât acestea au ținut seama de situațiile specifice locale. Dat fiind caracterul special al regiunii în care se situează plasa, să se precizeze în ce direcție trebuie lucrat în deosebi pentru a aduce o reală contribuție la ridicarea culturală a poporului.

Echipe VIII-a (Problemele de cultura poporului) va lămuri următoarele: Localismul educativ și metoda centrelor de interes aplicată la instituțiile consacrate ridicării satului (Școala Superioară Țărănească, Căminul cultural, Bibliotecile Populare, Serbările Populare, etc.) Se va avea în vedere aci faptul că satul e o unitate de viață dar cu o varietate de înfățișeri: o pluralitate de interese, dar corelate și cu o modalitate de satisfacere specială dictată de mediul cosmic și social respectiv.

Echipe IX-a (Organizarea culturală model a unui sat). Se va face un comunicat asupra rezultatelor obținute în satul ales pentru a fi organizat model; greutăți și înlesniri întâmpinate. Cum s'a aplicat principiul localismului educativ aci.

Conducătoarele dela școlile de copii mici se vor încadra la echipa I-a cu un comunicat asupra doctrinei lui Decroly aplicată special la grădinițele de copii. Maeștri, maestrele și agronomii vor prezenta câte un plan de activitate detaliat despre lucrările care trebuie executate cu clasele cursului complementar din plasa respectivă așa cum indică viața locală (meșteșugurile locale, ocupațiile gospodinei, etc.) — păstrându-se desigur și indicațiile programei analitice. Odată cu acest plan, se va arăta și care din instituțiile anexe prevăzute de programă la activitățile practice, ia întâietate și cum trebuie organizată.

Ordinea de expunere a comunicărilor va fi următoarea: 1. Echipa II-a, 2. Echipa I-a, 3. Echipa III-a, 4. Echipa V-a și 5. Echipa VI-a — până la amiază. După masă: 1. Echipa VIII-a, 2. Echipa IX-a, 3. Echipa VI-a și 4. Echipa VII-a. La sfârșit: sinteza debaterilor prezentată de vicepreședintele secției I. Se va sublinia în această sinteză: Valabilitatea principiului regionalismului educativ și a metodei centrelor de interes — precum și locul ce trebuie să-l ocupe în activitățile desfășurate de învățător (școlare și extrașcolare) în mod obligator: fiecare membru își va aduce caet de luat notițe,

5. Comunicările vor fi făcute, după posibilitate, numai verbal: scurt și concis. Manuscrisele se depun imediat după închiderea ședinței la secretarul secției. Comunicatul va fi făcut de o singură persoană (eventual șeful echipei), sintetizând munca întregii echipe.

5. În caz că lipsește președintele, un vicepreședinte va lua conducerea; cercul va lucra chiar dacă împrejurări de forță majoră ar cauza o descompletare a echipelor.

6. Pentru ședința județeană ce urmează să se țină la reședința județului sub președinția revizorului școlar, dnii membrii din comitetele cercurilor culturale vor centraliza rezultatele debaterilor la fiecare cerc, urmând a le prezenta, în sinteză, la această ședință. Vom aplica și aci principiul diviziunii

muncii ; astfel : fiecare cerc, printr'unul din membrii săi, va expune sinteza unei echipe (preluând datele tuturor celor zece echipe de același fel). Careii : tema echipei I-a, Valea lui Mihai tema echipei II-a, Tășnad tema echipei III-a, Supur tema echipei IV-a, Șimleu tema echipei V-a, Crasna tema echipei VI-a, Jibou tema echipei VII-a, Cehul-Silvaniei tema echipei VIII-a, Buciumi tema echipei IX-a iar Zălău sinteza. De astă dată însă raza de privire a lucrărilor va fi județul întreg — nu numai o plasă, cum se petrecea în ședința cercului cultural de plasă. Spre a se alcătui însă aceste comunicate cu caracter general pe județ, se va face imediat după încheierea ședințelor cercurilor culturale de plasă un schimb de dosare între cercuri : fiecare cerc trebuie să ajungă în posesia tuturor celor zece dosare ale echipelor de același fel conținând tema specială ce-i revine pentru ședința cercului cultural județean. După ce va fi trecut și această ședință, dosarele se restituie. Data la care va avea loc ședința se va anunța ulterior ; în orice caz ea va fi în primele zile ale lunii Iulie (și înainte de închiderea anului școlar : 10 Iulie).

7. Aspectul ședințelor trebuie să aibă o coloratură academică, evitându-se discuțiile în contradictoriu ; prezentarea membrilor corp lui didactic să fie cât se poate de serioasă — așa pe cât de serios a fost începutul acestei noi munci.

8. La ședințe pot — și trebuie invitate — să participe conducătorii și membrii locali ai tuturor instituțiilor care au legătură vitală cu școala primară (Straja Țării, Serviciul Social, Biserica, Administrația, etc). Revizor școlar, V. Pupăză.

Nr. 2829—1939. **Intocmirea statisticilor.** Comunicăm în copie ord. Nr. 31380—1939, al Ministerului Educației Naționale cu invitarea cu tabelele statistice ce vi se trimit, să se completeze *să ni se expedieze cu poșta zilei de 25 Iunie a. c.* : «Ca urmare la ord. Nr. 89882—1939, vă trimitem patru tabele statistice, pentru a fi completate potrivit instrucțiunilor ce urmează, pe care le veți înainta Ministerului cel mai târziu până la 10 Iulie a. c. TABELUL I, referitor la elevii înscriși după naționalități și sexe, se va completa avându-se în vedere situația dela începutul anului școlar. Se atrage atenția directorilor de școli să nu confunde naționalitatea cu cetățenia. TABELUL II, referitor la absențele pe luni, trimestre și anul întreg, se va completa în modul următor : Se adună toate absențele băieților din întreaga lună, zi cu zi, în care s'au pus absențe. Tot așa se procedează și cu absențele fetelor. Totalul absențelor fetelor, pentru a se obține totalul pe luni. Datele se trec în rubricile respective. Absențele trimestrelor se obțin adunându-se absențele lunilor care intră în fiecare trimestru și anume : Absențele băieților ; Absențele fetelor cu absențele fetelor și apoi totalurile între ele,

Datele se trec apoi în rubricile respective. Pe anul întreg, se adună absențele celor trei trimestre, ținându-se seamă de băieți, fete și totalul lor. Datele se trec iarăși în rubricile respective. TABELUL III, referitor la absențe în raport cu situația materială și depărtarea de școală, se completează avându-se în vedere situația fiecărui elev în parte. Mai întâiu se vor împărți elevii după starea materială a părinților și depărtarea de școală, în : foarte bogați, bogați, mijlocii, săraci și foarte săraci ; precum și în : depărtarea dela 0—500 m., 500—1000 m., 1000—2000 m. și peste 2000 m. După această operație, se calculează absențele pe întregul an ale fiecărui elev din fiecare grupă, apoi se adună absențele tuturor celor care intră într'o categorie și se trec datele în rubrica respectivă. Spre exemplu : Ia o școală oarecare sunt 22 eleve ai căror părinți sunt foarte bogați. Se cercetează câte absențe are fiecare elevă din această categorie pe întregul an. După ce se stabilește câte absențe are fiecare elevă se adună absențele dela toate fetele și se trec datele în rubrica respectivă. Absențele băieților se calculează în acelaș fel. Se trece apoi la celelalte rubrici procedându-se cum am arătat mai sus. Pentru a controla exactitatea datelor, directorii școlari vor compara totalul absențelor din întregul an cu totalul absențelor dela categoria «absențele în raport cu starea materială a părinților» și cu totalul dela categoria «absențele în raport cu depărtarea de școală». Aceste totaluri trebuie să corespundă.

TABELUL IV. La acest tabel se vor număra elevii care au nota medie pe cele trei trimestre la frecvență dela 8—10, trecându-se numărul lor în rubrica celor care au urmat regulat ; elevii care au frecvență puțin regulat, sunt cei cu nota medie la frecvență între 5—7, iar absolut neregulat dela nota 5 în jos. Datele se trec în rubricile respective. Tabelele I, II, III și IV, după ce au fost completate și controlate de directorii școlilor, se înaintează revizoratelor școlare. Revizoratele școlare vor centraliza și totaliza datele din întregul județ, întocmind din datele trimise de școli, tabele cu situația statistică globală a tuturor școlilor din județ și oraș. Înainte de această operație, revizoratele vor controla exactitatea datelor trimise de școli. Tabelele revizoratului școlar vor cuprinde totalurile școlilor rurale (județ), totalurile școlilor urbane (oraș) și totalurile generale (sat și oraș la un loc). p. Director General, Marin Nicolescu. Șeful Serv. p. Subdirector, Ion Georgescu.

Revizor Școlar, V. Pupăză.